

OVERZICHT UITVOERBAARHEID: inzicht in samenloop beleid en uitvoering Belastingdienst en uiterste data parameteraanpassingen

Inleiding

Met dit overzicht geef ik u een overkoepelend beeld van de impact van nieuwe beleidsvoorstellen op de Belastingdienst. Dit is in lijn met de motie Van Dijk¹ en de toezegging in de fiscale beleids- en uitvoeringsagenda² om in te gaan op de keuzes en dilemma's voor de uitvoering bij de implementatie van het totaal aan nieuwe beleidsvoorstellen. Dit biedt een aanvullend inzicht ten opzichte van de uitvoeringstoetsen, die zich focussen op de uitvoerbaarheid van individuele beleidsvoorstellen.

Vorig jaar heeft uw Kamer voor het eerst dit nadere inzicht in uitvoerbaarheid ontvangen als bijlage bij het pakket Belastingplan 2023. Waar de scope vorig jaar nog beperkt was tot het pakket Belastingplan, is dat dit jaar uitgebreid naar een breder pakket van het afgelopen jaar afgeronde toetsen. Dit is een volgende stap in het organiseren van meer inzicht in de totale beleidsopgave voortvloeiend uit nieuwe wet- en regelgeving waar de Belastingdienst voor staat.

Op twee momenten in het jaar wordt u meegenomen in het actuele inzicht in de samenloop van nieuw beleid en uitvoering. De fiscale beleids- en uitvoeringsagenda, die u dit voorjaar ontving, bevatte een eerste beeld. Dit 'overzicht uitvoerbaarheid' bevat een verdieping en actualisatie van dit beeld. In dit overzicht komen de aandachtspunten aan de orde en wordt duiding gegeven aan het overkoepelende beeld bij de vastgestelde toetsen.

Leeswijzer

Dit overzicht is als volgt opgebouwd:

A. Overzicht uitvoeringstoetsen (pagina 4 t/m 8)

Hierin vindt u een overzicht van de uitvoeringstoetsen, waarbij wordt ingegaan op eventuele dilemma's en aandachtspunten daarbij. In deze paragraaf wordt daarbij inzicht gegeven in de personele capaciteit van de Belastingdienst in samenhang met de capaciteitsvraag voor de uit te voeren opdrachten. In bijlage 1 (pagina 31) is daarbij een gedetailleerd inzicht van de uitvoeringstoetsen opgenomen op de deelaspecten handhaafbaarheid, interactie, personeel en ICT.

B. ICT (pagina 10 t/m 15)

In deze paragraaf wordt de stand van de ICT toegelicht. In bijlage 2 (pagina toelichting moderniseringsopgave per keten 43) wordt daarbij een overzicht geboden van de stand van de modernisering per belastingmiddel en de beschikbare capaciteit.

C. Parameterbrief (pagina 14 t/m 30)

Het jaarlijkse overzicht van de data waarop het nog mogelijk is aanpassingen in de systemen van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen door te voeren. Dit overzicht is gecategoriseerd naar belastingmiddel.

Bij de Belastingdienst worden ook activiteiten uitgevoerd voor Toeslagen en Douane en voor andere departementen dan Financiën³. In paragrafen A en B komt dit aan bod, vanuit het perspectief van impact op de Belastingdienst. Dit overzicht gaat niet in op de uitvoeringseffecten bij Toeslagen en Douane. In paragraaf C. Parameterbrief worden daarbij expliciet ook de mogelijkheden voor parameteraanpassingen bij Toeslagen en Douane toegelicht, conform voorgaande jaren. Toeslagen en Douane informeren via de reguliere voortgangsrapportages de Kamer over de status van hun moderniseringsopgave.

¹ Kamerstukken II 2021/22, 35927, nr. 67.

² Kamerstukken II 2021/22, 32140, nr. 119.

³ Dit betreft zowel fiscale als duale en niet-fiscale taken. Deze laatste categorie betreft circa 300 taken. Zie voor een compleet overzicht het onderzoek 'inventarisatie taken Belastingdienst', verzonden met het Jaarplan Belastingdienst 2022 (Kamerstukken II 2021/22 31066, nr. 958).

Basis op orde

Dit 'overzicht uitvoerbaarheid' gaat met name in op de beleidsmatige aanpassingen en het effect daarvan op de uitvoering door de Belastingdienst. Tegelijkertijd werkt de Belastingdienst verder aan het verbeteren van de organisatie, zoals onder meer toegelicht in het jaarplan Belastingdienst 2023⁴. Afgelopen voorjaar is uw Kamer geïnformeerd over het ICT-landschap van de Belastingdienst met een brief⁵ en een technische briefing op 21 februari 2023 door ambtenaren van de Belastingdienst. Hierin is aangegeven dat het van belang is om de Belastingdienst de ruimte te geven om alle ingezette verbeteringen en essentiële moderniseringën succesvol en volgens planning uit het Meerjarenportfolio (MJP) af te ronden.

In zijn algemeenheid geldt daarbij wel dat er bij de Belastingdienst sprake is van een overvraag op zowel het IV-portfolio als op de beschikbare personele capaciteit van de Belastingdienst. Dit vanwege de samenloop van de moderniseringsopgave, de beleidswensen en de lopende hersteloperaties voor FSV, box 3 en Toeslagen. Ook wordt gewerkt aan het verder op orde brengen van de basis. Uitspraken vanuit de Hoge Raad op een aantal lopende procedures kunnen leiden tot extra beslag op ICT en/of personele capaciteit bij de Belastingdienst.

De Belastingdienst past elk jaar ruim 130 beleidsmaatregelen in. Wel betekent het inpassen van nieuwe (beleids)opdrachten meestal prioritering. Het inpassen van beleidsambities kan immers ten koste gaan van het op orde brengen van de basis. De Belastingdienst maakt de effecten op de uitvoering zowel per maatregel (in de uitvoeringstoetsen) als in samenloop inzichtelijk (onder meer in dit 'overzicht uitvoerbaarheid'). Daarmee kan in de politieke besluitvorming worden meegewogen of het wenselijk is om een maatregel te nemen die via het uitvoeringssysteem van de Belastingdienst loopt.

De modernisering van de ICT is noodzakelijk om de continuïteit van de belastinginning te borgen en de wendbaarheid voor nieuw beleid te vergroten. Om beter overzicht over het geheel aan benodigde IV-werkzaamheden te krijgen en bewuster beslissingen te nemen, is er een IV-portfolio ontwikkeld, het MJP, met een horizon van vijf jaar. Om te voorkomen dat het inpassen van nieuwe wensen onbedoeld de modernisering verdringt wordt de volgende strategie gehanteerd: 1) inpassen van maatregelen waar dit mogelijk is zonder herprioritering, 2) de vormgeving van maatregelen aanpassen om deze inpasbaar te maken (bijv. als parameter), 3) waar dit niet kan ontstaat een (her)planningsvraagstuk. Het uitgangspunt daarbij is dat binnen het Meerjarenportfolio, IV dit gebeurt door herplanning van ander beleid, zodat het bijvoorbeeld niet de noodzakelijke modernisering van de ICT vertraagt⁶.

Personele schaarste speelt niet alleen op het gebied van ICT-capaciteit, maar speelt ook breder. Succesvol wervingsbeleid leidt ertoe dat de personele capaciteit van de Belastingdienst een stevige groei laat zien. Tegelijkertijd is er op dit moment nog sprake van onderbezetting (per eind juli 2023: 1.405 fte). Door ook in 2024 vol in te zetten op werving blijft het doel om eind 2024 de bezetting op orde te hebben binnen bereik. De extra benodigde personele capaciteit voor de nieuwe beleidsvoorstellen vergroot de wervingsopgave. Prioritering van reguliere werkzaamheden in bijvoorbeeld toezicht blijft dan ook noodzakelijk. In het Jaarplan Belastingdienst 2024 wordt nader inzicht gegeven in de vereiste keuzes.

Samenspel uitvoering en beleid

De Belastingdienst en andere beleidsonderdelen van het ministerie van Financiën werken intensief aan het verbeteren van de samenwerking tussen beleid en uitvoering. Dit jaar is er een vroegtijdig beeld gemaakt van alle beleidsopdrachten die mogelijk door de Belastingdienst moeten worden uitgevoerd. De Belastingdienst heeft vervolgens een voorlopig beeld van de uitvoerbaarheid van maatregelen en de mogelijke keuzes hierin afgegeven. Op het moment dat de wetgeving gereed is, vindt een uitvoeringstoets plaats. Deze aanpak om zo vroeg mogelijk alle beleidsopdrachten en een eerste beeld over uitvoerbaarheid te hebben wordt de komende periode verder ontwikkeld.

⁴ Bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 31066, nr. 958.

⁵ *Kamerstukken II* 2022/23, 31066, nr. 1174.

⁶ Zie voetnoot 5.

De afgelopen periode is actief gezocht naar mogelijkheden om beleid beter inpasbaar in het IV-portfolio te maken door keuzes te maken in de vormgeving van het beleid en/of de voorgenomen uitvoering. Bij sommige maatregelen wordt voor de implementatietermijn aangesloten op het moment dat een IV-systeem is gemoderniseerd of vernieuwd. Het pakket Belastingplan 2024 is dan ook uitvoerbaar, waarbij op onderdelen er gekozen is voor het accepteren van nadelen in toezicht of dienstverlening om zo een eerdere implementatie mogelijk te maken. Het mitigeren van deze nadelen vergt dan dat komende jaren alsnog ICT-capaciteit wordt ingezet om de uitvoering van de maatregelen (verder) te automatiseren. Dit vergt een reservering voor capaciteit in de komende jaren. Naast ICT is ook de beschikbare personele capaciteit van de Belastingdienst een reden voor prioritering van werkzaamheden. Dit heeft gevolgen voor de toezichtsactiviteiten. In paragraaf A wordt nader ingegaan op de gemaakte keuzes en de effecten daarvan op de uitvoering.

De kabinetsformatie is een volgend belangrijk moment van politieke besluitvorming. Ook dan is het van belang de impact op de uitvoering mee te nemen bij de besluitvorming over beleidsmaatregelen. Hierbij geldt dat rust en stabiliteit, het afmaken van ingezette plannen, ook voor de komende kabinetsperiode de basis is om verder te bouwen aan het verder toekomstbestendig maken van de Belastingdienst. Op deze wijze kan de Belastingdienst ook komende periode resultaten boeken in het op orde brengen van de basis en het implementeren van noodzakelijke modernisering.

A. OVERZICHT UITVOERINGSTOETSEN

In deze paragraaf vindt u een nader inzicht in de beleidsmaatregelen/voorstellen die op de Belastingdienst afkomen en de uitvoeringsaspecten daarvan.

A.1 Overzicht uitvoeringstoetsen

In onderstaande figuur is een samenvattend overzicht opgenomen van de inschattingen in uitvoeringstoetsen van de Belastingdienst in de periode tussen Prinsjesdag 2022 en Prinsjesdag 2023. In het overzicht zijn de maatregelen vanuit het ministerie van Financiën opgenomen, andere opdrachtgevende departementen zijn buiten beschouwing gelaten.^{7, 8}

Dit betekent dat de Belastingdienst dit jaar ruim 100 beleidswijzigingen afkomstig van opdrachtgevers binnen Financiën verwerkt in de uitvoering.

Figuur 1: Overzicht uitvoeringstoetsen Prinsjesdag 2022 – Prinsjesdag 2023

aantal voorstellen	Categorie (naar mate van impact)											
	Beperkt 96				Middelgroot 12				Ingrijpend 4			
				nvt				nvt				nvt
interactie burgers/bedrijven	78	13	4		6	5	1			2	2	
maakbaarheid systemen	53	11	3	28	1	9	2		1		2	
handhaafbaarheid	38	15		42	3	8	1			1	3	
fraudebestendigheid	11			84	1	4		7	1	2		1
complexiteitsgevolgen	17	15		63	1	11				1	3	

Leeswijzer figuur 1

- Voor de groene vlaggen geldt dat de Belastingdienst bij de uitvoering van de maatregel geen of beperkte risico's bij de uitvoering voorziet. Soms is sprake van een verbetering voor de uitvoering.
- Voor de gele en rode vlaggen geldt dat de Belastingdienst gemotiveerd heeft aangegeven dat het voorstel op de weergegeven aspecten risico's met zich meebrengt of negatieve gevolgen heeft op het desbetreffende aspect. Dit betekent niet per se dat een maatregel onuitvoerbaar is. Een maatregel kan uitvoerbaar zijn, waarbij dan wel geaccepteerd moet worden dat op bijvoorbeeld handhaafbaarheid wordt ingeboet. Dit is een beleidsmatige en politieke afweging. Deze afweging wordt niet gemaakt in de uitvoeringstoets of door de Belastingdienst en is onderdeel van de integrale politieke afweging rond de wenselijkheid van nieuw beleid. Vanzelfsprekend blijven dit dan aandachtspunten voor zowel uitvoering als beleid.
- De maatregelen worden ingedeeld in een categorie 'impact', respectievelijk beperkt, middelgroot en ingrijpend. Deze categorie-indeling is gebaseerd op de inschatting van de relatieve omvang van de veranderopgave ten opzichte van het totale takenpakket van de Belastingdienst en staat los van de kleur van de vlaggen. Voor maatregelen met middelgrote en ingrijpende impact vergt het relatief veel van de organisatie om de maatregel op een goede manier te implementeren, bijvoorbeeld als gevolg van de omvang van het werkpakket, de noodzaak om nieuwe processen te ontwerpen waar de Belastingdienst naar de huidige stand geen of weinig ervaring mee heeft, of relatief veel hooggekwalificeerde capaciteit nodig is met als gevolg druk op het absorptievermogen van de organisatie.
- 'nvt' betekent dat er geen effect wordt verwacht voor de interactie met burgers/bedrijven, de maakbaarheid systemen, de handhaafbaarheid, de fraudebestendigheid of de complexiteit.

⁷ Dit is een ontwikkeltraject. In de bijlage uitvoerbaarheid van vorig jaar was een overzicht opgenomen van het pakket Belastingplan. Dit jaar is het uitgebreid naar alle opdrachten vanuit het ministerie van Financiën. Het doel voor komend jaar is ook de opdrachten vanuit andere departementen aan de Belastingdienst op te nemen, zodat een totaalbeeld ontstaat van de opdrachten aan de Belastingdienst en de impact ervan.

⁸ Ook de opdrachten voor Toeslagen en Douane zijn opgenomen in dit overzicht voor zover de bewindslieden van Financiën eerste ondertekenaar zijn.

De strategie van de Belastingdienst⁹ is erop gericht dat zoveel mogelijk burgers en bedrijven uit zichzelf regels naleven (compliance), zonder dwingende en kostbare acties van de zijde van de Belastingdienst. Solide, eenvoudige en fraudebestendige (fiscale) wet- en regelgeving is hiervoor een voorwaarde.

Het uitvoeren van maatregelen met gele en zeker met rode vlaggen is een risico voor de strategie van de Belastingdienst. Het betekent bijvoorbeeld dat de interactie met burgers en bedrijven of de handhaafbaarheid van de regels onder druk komt te staan. In de uitvoeringstoetsen per maatregel wordt de impact voor burgers en bedrijven van deze maatregelen toegelicht. Voor de Belastingdienst is eenvoud in de vormgeving van beleid wenselijk, zeker als deze een middelgrote of ingrijpende impact hebben. In het algemeen geldt dat hoe eenvoudiger de vormgeving, hoe beter het beleid doorgaans uitlegbaar is aan burgers en bedrijven en hoe eenvoudiger het voor hen wordt aan (fiscale) verplichtingen te voldoen.

A.2 Effecten van implementatie van nieuw beleid op de Belastingdienst

Zoals uit figuur 1 blijkt laten met name de maatregelen met middelgrote en ingrijpende impact relatief veel gele en rode vlaggen zien. Deze doen dus niet alleen een relatief groot beroep op de verandercapaciteit van de Belastingdienst, maar gaan tegelijkertijd relatief vaak gepaard met nadelige consequenties bij de uitvoering. Bij maatregelen met een kleinere impact speelt dit in beperktere mate. Dit laat zich ook verklaren, omdat deze maatregelen in de meeste gevallen dichter aansluiten bij de bestaande werkprocessen van de Belastingdienst. In de stapeling van maatregelen worden de effecten van de implementatie van nieuw beleid zichtbaarder (zie ook de parafen hieronder).

Bij de organisatieonderdelen CAP, IV en KI&S worden activiteiten uitgevoerd voor de Belastingdienst, Toeslagen en Douane. Hieronder wordt ook ingegaan op uitvoeringstoetsen gericht op Douane en Toeslagen, vanuit het perspectief van de impact op de Belastingdienst. Daarbij geldt dat van de opgenomen ingrijpende voorstellen uit de figuur er 3 een maatregel voor Toeslagen betreffen, waaronder één maatregel het eindoordeel onuitvoerbaar kent (Commissie werkelijke schade nabestaanden WHt omdat het onvermijdelijk wordt geacht dat wettelijke termijnen overschreden worden).

A.2.1 Beleidsaanpassingen vanwege inpasbaarheid ICT

In enkele gevallen is er sprake van een uitruil tussen de verschillende aspecten van uitvoerbaarheid waarop in een uitvoeringstoets getoetst wordt. Betere inpasbaarheid in het MJP kan bijvoorbeeld betekenen dat handhaving/toezicht of dienstverlening moeilijker wordt. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar voor de inkomstenbelasting. Normaal gesproken zouden deze maatregelen in de aangifte inkomstenbelasting worden verwerkt door daar extra vragen en/of invulvelden op te nemen. De zeer beperkte ruimte in het IV-portfolio voor de inkomensheffingen verhindert dit echter. Om die reden is er in samenwerking met de beleidsmaker gewerkt aan alternatieve vormgevingen. Hierbij is ervoor gekozen deze maatregelen wel door te voeren en daarbij te volstaan met beperktere aanpassingen in de uitvoering, zoals verwerking van de maatregel alleen in de toelichting bij de aangifte en niet in de ICT-systemen. Een nadeel hiervan is dat belastingplichtigen minder goed door het aangifteproces worden geleid en het risico op onbedoelde fouten toeneemt. Bovendien kan de keuze voor een beperkte implementatie ertoe leiden dat handmatige oplossingen nodig zijn en de informatiepositie voor handhaving minder goed is. Om dat op te lossen, moeten de noodzakelijke ICT-aanpassingen op een later moment alsnog worden doorgevoerd.

Dit speelt bij:

- Verruiming herwaarderingsreserve inzake beëindigingsregelingen;

⁹ Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Belastingdienst (januari 2022, bijlage bij *Kamerstukken II 2021/22*, 31066, nr.958).

- Verfijning overbruggingswetgeving box 3;
- Reparatie eigenwoningregeling bij gezamenlijke aankoop met eigenwoningverleden;
- Aanpassingen doorschuifregeling inkomstenbelasting

Iets vergelijkbaars zien we voor Toeslagen, waar veel maatregelen niet robuust binnen de IV kunnen worden ingeregeld. Reden hiervoor is dat maatregelen snel in werking moeten treden waardoor bijvoorbeeld wordt gekozen voor (semi)handmatige processen. Ook hier leidt dat tot een vergrote kans op fouten. Gegeven de verwevenheid tussen de ICT-systemen van de Belastingdienst en de systemen waarmee de toeslagenprocessen worden ondersteund, is hier ook een directe samenhang met de ICT-opgave van de Belastingdienst.

A.2.2 Toezicht.

In het onderzoeksrapport¹⁰ naar de ontwikkeling van het niveau van toezicht achteraf is een dalende lijn geconstateerd voor wat betreft de capaciteit die wordt ingezet op toezicht achteraf. Naar aanleiding hiervan is een Actieplan Toezicht opgesteld. De uitvoeringstoetsen gaan in op de gevolgen voor de handhaving. Een gele vlag geeft aan dat er een negatief effect is op de handhaafbaarheid, bijvoorbeeld omdat de informatiepositie van de Belastingdienst verslechtert, of omdat de handhaving van het voorstel niet inpasbaar is binnen de bestaande handhavingsstrategie. Een en ander heeft gevolgen voor de toezichtsactiviteiten.

Enkele aandachtspunten op dit vlak:

- De maatregelen met middelgrote en ingrijpende impact leiden vrijwel allemaal tot een complexere toezichtspraktijk. Dit betreft bijvoorbeeld voor de maatregelen: aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties, fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen, pijler 2 (wet minimumbelasting 2024), solidariteitsheffing fossiele industrie en geven uit de vennootschap. Voor een aantal maatregelen geldt dat dit overgangsproblematiek met een overgang van het ene naar het andere regime betreft. Dit laatste geldt ook voor de aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2024 (waaronder de keuzevermogenmaatregelen).
- Bij diverse maatregelen leidt afwezigheid van adequate ICT-ondersteuning ertoe dat de maatregel de uitvoering van het belastingmiddel bemoeilijkt. Een voorbeeld hiervan wordt gegeven door de verschillende maatregelen die de overdrachtsbelasting raken, die alle betrekking hebben op aangiften die op papier worden gedaan, waardoor de beoordeling van die aangiften arbeidsintensiever is.
- Er zijn ook maatregelen die leiden tot een vereenvoudiging van het toezicht, bijvoorbeeld het afschaffen van de verlaagde energiebelastingtarieven voor de glastuinbouwsector (de afschaffing van het verlaagd tarief en de teruggaaf in de accijns leidt tot een lichte vereenvoudiging in het toezicht). De inzet van de herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm is de aantallen bezwaar- en beroepschriften in de bpm te doen afnemen. Dit moet zorgen voor een betere balans tussen beschikbare capaciteit voor het toezicht en het werkaanbod. Indien deze afname wordt gerealiseerd zal dit bijdragen aan het verminderen van de complexiteit van de uitvoering van de bpm.

In bijlage 1, figuur 1, is een volledig overzicht te vinden van alle maatregelen met een gele of rode vlag op het vlak van handhaafbaarheid.

A.2.3 Dienstverlening / interactie burgers en bedrijven

Een belangrijk onderdeel van de uitvoeringstoets is de verwachte impact op de interactie met burgers en bedrijven als gevolg van het voorstel. Dit gaat over vraagstukken als begrijpelijkheid en uitlegbaarheid van het voorstel, noodzakelijke communicatie, verwachte gevolgen voor de dienstverlening van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen, zoals bijvoorbeeld meer of minder vragen bij de BelastingTelefoon of een toe- of afname van het aantal bezwaren en beroepen.

Het overzicht in figuur 1 laat zien dat bij diverse maatregelen de verwachting is dat de interactie met burgers en bedrijven niet vanzelfsprekend zal verlopen. Dit geldt onder andere voor het voorstellen afschaffen betalingskorting voorlopige aanslag IB en het voorstel aanpassing tarieven

¹⁰ Kamerstukken II 2021/22, 31066, nr. 958.

motorrijtuigenbelasting kampeerauto. De voorstellen kunnen negatieve reacties en vragen oproepen bij belastingplichtigen. De inschatting is dat dit tot extra vragen en contacten met de BelastingTelefoon kan leiden.

Soms spelen hier ook extra dilemma's. Zo wordt als onderdeel van het pakket Belastingplan voorgesteld bij de beoordeling of recht bestaat op inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) voortaan beter aan te sluiten bij de feitelijke samenstelling van gezinnen, de zgn. materiële toets. De reden daarvoor is dat het huidige criterium (inschrijving in de basisregistratie personen) soms niet aansluit bij de manier waarop de zorg voor kinderen is geregeld. Het nieuwe criterium is echter wel diffuser, zowel voor de Belastingdienst als voor de burger.

Voor Toeslagen geldt dat voor een aantal koopkrachtmaatregelen naar verwachting extra inzet van dienstverlening nodig is. Maatregelen van het afgelopen jaar hebben geleid tot meer vragen bij de BelastingTelefoon. Dit hangt onder meer samen met de uit de beleidspakketten voortvloeiende toename van het aantal toeslaggerechtigden. Hierdoor is ook meer capaciteit nodig voor het vaststellen van beschikkingen in de voorschotfase- en de definitieve vaststellingsfase. Een aantal maatregelen heeft een rode vlag voor interactie. Dit geldt voor diverse maatregelen bij de wetgeving rondom Hersteloperatie toeslagen.

In bijlage 1, figuur 2 is een overzicht opgenomen van alle voorstellen met een gele of rode vlag op interactie.

A.3 Opdrachten andere departementen en niet-fiscale taken

De opdrachten van andere opdrachtgevers dan Financiën zijn niet opgenomen¹¹ in figuur 1. Voor de opdrachten van andere departementen geldt dat naast diverse maatregelen met beperkte impact, er ook maatregelen met meer impact zijn, bijvoorbeeld de Herijking wet vereenvoudiging banenafspraken en breed offensief, de huurverlaging 2023 voor lagere inkomens, de Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP, het afschaffen lage-inkomensvoordeel en twee wijzigingen loonkostenvoordeel. Ook deze vragen verandercapaciteit van de Belastingdienst.

Het kan hierbij zowel om fiscale taken als niet-fiscale taken gaan. De niet-fiscale taken vergen vaak relatief veel aandacht. Uitgangspunt is "Nee, tenzij". Insteek is dat alleen wanneer de Belastingdienst op basis van haar primaire taak over unieke kennis, data of ICT-infrastructuur beschikt, de Belastingdienst een nieuwe niet-fiscale taak op zich neemt. Nieuwe taken worden daartoe sinds 2020 expliciet afgewogen aan de hand van een afwijkingskader. Nieuwe niet-fiscale taken betekenen voor de Belastingdienst een extra inspanning en vergroting van de complexiteit.

Sinds september 2022 is besloten de uitvoering van zes extra niet-fiscale taken bij de Belastingdienst neer te leggen¹². Incidenteel is omwille van de snelheid het afwegingskader niet toegepast, voordat werd overgegaan tot het uitvoeren van een niet-fiscale taak. Dit zijn de Tijdelijke tegemoetkoming blokaansluiting en de Inframarginale heffing, allebei maatregelen rondom de energieprijzen, vanuit Economische Zaken en Klimaat. Bij beide maatregelen geldt dat de risico's in de uitvoering door de opdrachtgever geaccepteerd zijn vanwege de maatschappelijke urgentie¹³.

A.4 Personeel

De uitvoering van de beleidsopdracht vergt ook de inzet van personele capaciteit. Het gaat om meer dan 100 fte structureel en daarnaast nog een forse incidentele inzet van personeel (voor de opdrachten vanuit Financiën, zie bijlage 1, tabel 1). Een belangrijk aandachtspunt vanuit het oogpunt van personele capaciteit is dat diverse maatregelen een wervingsopgave kennen en vergen dat in relatief korte tijd specialistische inzet wordt geworven. Dit speelt onder meer bij:

¹¹ Zie toelichting in voetnoot 5.

¹² Dit zijn: Toezicht op de openbaarmaking van winstgegevens (Public- Country by Country Reporting), gegevenslevering voor Tegemoetkoming Energiekosten mkb, gegevenslevering aan OM voor Wet confiscatie criminele goederen, gegevenslevering aan RVO voor Transparency Aid Module, Blokaansluiting en Inframarginale heffing.

¹³ *Kamerstukken II* 2021/22, 29023, nr. 415.

- de maatregel kwalificatie rechtsvormen. Dit raakt de handhavingprocessen overdrachtsbelasting;
- de maatregel wijziging van de wet aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties. Dit gaat om 22,4 fte structureel. Het voorstel leidt tot de introductie van een nieuwe werkstroom voor de uitvoering van de overdrachtsbelasting binnen de Belastingdienst. Twee jaar na de invoering volgt een (eerste) evaluatie die meer informatie geeft om te kunnen beoordelen in welke mate risico's zich voordoen en aanvaardbaar zijn en of de beschikbare capaciteit voldoende is;
- de solidariteitsheffing fossiele industrie betreft een nieuwe heffing, met een korte implementatietijd. De gevolgen voor de uitvoering zijn daardoor ingrijpend.
- voor pijler 2 (wet minimumbelasting 2024) geldt dat het risico is benoemd dat de in het kader van handhaving en IV-implementatie verlangde expertise mogelijk niet tijdig kan worden aangetrokken;
- forfaits bpm betekent onder meer de opgave om extra bezwaar- en beroepschriften op te vangen;
- implementeren van de blokaansluiting hetgeen van de Belastingdienst grote inzet van personele capaciteit vergt, incidenteel 123,4 fte. (cumulatief in de jaren 2023 en 2024).

De extra personele capaciteit moet in het licht worden gezien van de bestaande wervingsopgave. Ondanks de krappe arbeidsmarkt is de Belastingdienst succesvol in het werven van nieuwe medewerkers, dit afgezet tegen de ook gestegen formatie maakt dat de bezettingsgraad 95% blijft. De Belastingdienst heeft eind juli 2023 een onderbezetting van 1.405 fte en een bezetting van 26.079 fte. Daarbij komt dat nieuw personeel inwerktijd en begeleiding nodig heeft.

De instroom tot en met juli bedroeg 1.900 fte (inclusief uitbreiding arbeidstijd). Afgezet tegen de wervingsdoelstelling 2023 (2.500-3.000 fte) is dit een realisatie van 69%. Tot en met juli zijn in 2023 ca. 1.112 fte uitgestroomd (inclusief vermindering arbeidstijd). De uitstroombprognose voor 2023 is naar boven bijgesteld tot ca. 1.850 fte (vorige prognose was ca. 1.750 fte). Op basis van de meest actuele inzichten verwacht de Belastingdienst eind 2023 de onderbezetting te hebben teruggedrongen naar ca. 850-950 fte.

Door in 2024 vol te blijven zetten op werving is het perspectief dat eind 2024 de huidige onderbezetting nagenoeg is weggewerkt. Prioritering van reguliere werkzaamheden in bijvoorbeeld toezicht blijft gedurende 2024 noodzakelijk. De extra benodigde personele capaciteit voor de nieuwe beleidsvoorstellen vergroot dit vraagstuk. In het Jaarplan Belastingdienst 2024¹⁴ wordt nader inzicht gegeven in de vereiste keuzes.

Voor Dienst Toeslagen zijn de afgelopen tijd diverse maatregelen geïmplementeerd die grote personele inzet van de ICT-organisatie van de Belastingdienst vergen. Ook voor Douane geldt dit, maar in mindere mate.

A.5 ICT in de uitvoeringstoetsen

In bijlage 1, figuur 2 is een overzicht gegeven van de impact van de beleidsopdracht op de ICT. De uitvoeringstoetsen worden afgezet tegen de actuele stand van het Meerjarenportfolio (MJP). De voorstellen in het pakket Belastingplan 2024 zijn ingepast in dit MJP. Gegeven de overvraag van het MJP, betekent dit een herprioritering van werkzaamheden. Door waar nodig keuzes te maken in de vormgeving en planning in de tijd, is gezorgd dat de inpasbaarheid in dit MJP niet ten koste is gegaan van de moderniseringsopgave. Zie hiervoor ook paragraaf B. ICT waarin uitgebreid wordt ingegaan op de stand van de ICT en de moderniseringopgave.

De Belastingdienst bedient met zijn ICT-systemen niet alleen de eigen organisatie, maar ook Douane, Toeslagen en andere overheidsorganisaties.

Voor Toeslagen zijn de afgelopen tijd diverse maatregelen geïmplementeerd die inzet van de ICT-organisatie van de Belastingdienst vergen. Bijlage 1, figuur 2 laat voor diverse maatregelen rode vlaggen zien voor maatregelen in het toeslagendomein.

¹⁴ Het Jaarplan Belastingdienst 2024 wordt eind 2023 naar de Tweede Kamer verzonden.

Voor Douane is er ook een aantal maatregelen met rode vlaggen. Deze maatregelen vergen onder meer inzet van de ICT-organisatie van de Belastingdienst. Doordat het portfolio is volgepland, geldt bij de betreffende toetsen dat (een deel van) de daarvoor benodigde wijzigingen pas na de inwerkingtredingsdatum kunnen worden gerealiseerd en op een later moment worden toegevoegd. Een deel van het proces wordt tot die tijd vooralsnog niet geautomatiseerd en procesmatig (en vooral handmatig) opgelost. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het implementatiebesluit en –regeling richtlijnen accijns. Voor afstandsverkopen moet onder andere nog een nieuw geautomatiseerd proces worden ingericht. Dit betreft uitvoering van Europese regelgeving en legt een groot beslag op het portfolio. Hetzelfde geldt voor het in het pakket Belastingplan 2024 opgenomen maatregel herstel navorderingstermijn douaneschuld. Het opleggen van een bestuurlijke boete moet worden ingebouwd in een procesondersteunend systeem dat nog in ontwikkeling is.

B. ICT

Via de technische briefing afgelopen februari en via de ICT-brief¹⁵ die uw Kamer eveneens in februari ontvangen heeft, bent u geïnformeerd over de ICT van de Belastingdienst. In deze brief staat ook de toezegging uw Kamer jaarlijks in het actuele beeld mee te nemen via dit overzicht uitvoerbaarheid behorende bij het Belastingplan.

Allereerst wordt nogmaals kort de context geschetst. Vervolgens wordt ingegaan op de stand van de moderniseringsopgave en tot slot wordt u kort meegenomen in de voorliggende prioriteringskeuzes die de komende periode op ons afkomen.

B.1 Context

Om beter overzicht over het geheel aan benodigde IV-werkzaamheden te krijgen en bewuster beslissingen te nemen, is er een IV-portfolio ontwikkeld, het MJP, met een horizon van vijf jaar. Dit MJP wordt driemaal per jaar geactualiseerd o.b.v. actuele ontwikkelingen binnen lopende projecten en nieuw aangemelde initiatieven, waaronder nieuwe beleidsopdrachten, en kijkt ook dan weer vijf jaar vooruit. Door beleidsvoornemens in een vroeg stadium inzichtelijk te maken kan rekening gehouden worden met de mogelijkheden en onmogelijkheden in het ICT-landschap van de Belastingdienst.

Het MJP van de Belastingdienst laat de volgorde, de planning en de toewijzing van ICT-capaciteit zien. Het portfolioproses voor het MJP ondersteunt reguliere beleidsontwikkelingen en acute ontwikkelingen. De impact is dan direct zichtbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan onvoorziene maatregelen als gevolg van arresten zoals box 3 of de afgelopen periode genomen energiemaatregelen.

Het MJP is de komende jaren volgepland (zie bijlage 2 voor de stand van zaken per keten). Het is dus belangrijk beleidswijzigingen met grotere impact op de ICT later in de tijd weg te zetten, na 2026. Als urgente zaken toch in het portfolio moeten worden ingevoegd, gaat dat ten koste van eerder geplande werkzaamheden en de bijbehorende toezeggingen. Zo'n herplanning leidt tot inefficiëntie, omdat ingeplande specialistische ICT-capaciteit niet meer aansluit bij de gewijzigde vraag.

B.2 Stand van zaken moderniseringsopgave

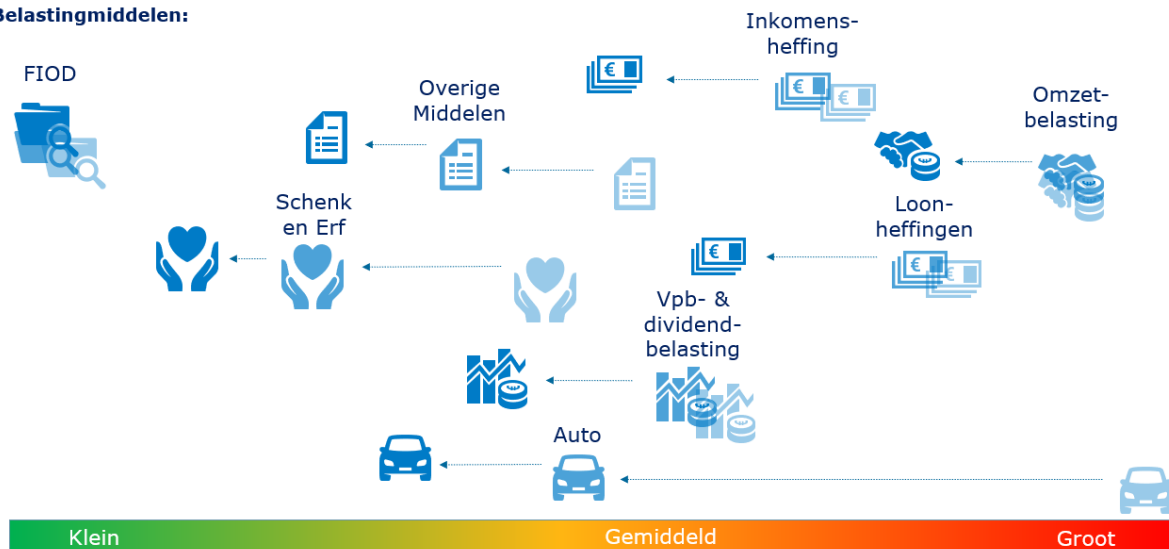
De moderniseringsopgave is voor sommige aandachtsgebieden ("ketens") groter dan voor andere (zie onderstaande figuur 2). We spreken van een grote moderniseringsopgave (kleur rood) als veel of belangrijke systemen van een keten zodanig technisch verouderd zijn dat zij continuïteitsrisico's opleveren of aanpassingen belemmeren. Er zijn extra inspanningen nodig om de verouderde systemen te moderniseren, bovenop het reguliere werk. We spreken van een kleine moderniseringsopgave (kleur groen) als de meeste/belangrijkste systemen van een keten technisch op orde zijn, zodat zij geen continuïteitsrisico's of belemmering voor aanpassingen opleveren.

In nagenoeg alle ketens is de moderniseringsopgave kleiner geworden en loopt de modernisering conform planning. In figuur 2 laten we de voortgang zien ten opzichte van 2020 (lichtgekleurde icoontjes) met een vooruitblik naar 2026 (de beweging 2020-2023-2026 is van rechts naar links met de pijlen weergegeven). De situatie is daarmee verbeterd ten opzichte van vorig jaar: diverse applicaties zijn gemoderniseerd en de technische schuld is afgenomen. Er ligt ook nog een behoorlijke opdracht waarvoor komende paar jaar ruimte nodig is zodat deze modernisering tot het gewenste resultaat leidt. In 2018 bevatte 52% van de applicaties van de ICT-organisatie technische schuld. Begin 2023 was het percentage technische schuld gedaald tot 26%. De huidige prognose, juli 2023, is dat de technische schuld eind 2023 23% bedraagt.

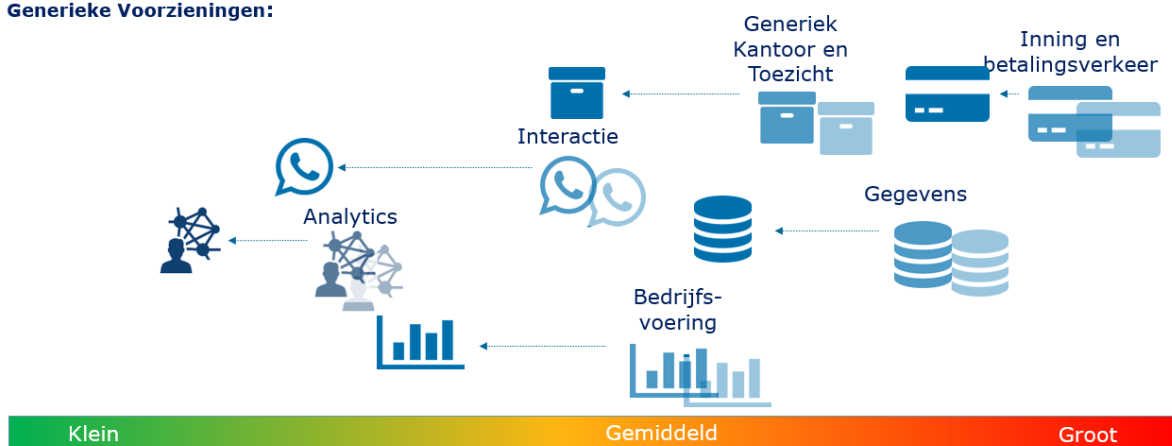
¹⁵ Kamerstukken II 2022/23, 31066, nr. 1174.

Figuur 2: Voortgang moderniseringsopgave bij de verschillende ketens 2020-2023-2026¹⁶.

Belastingmiddelen:

Generieke Voorzieningen:

Infrastructuur "Rekencentrum":

Legenda: 2020 = 2023 = 2026 =

Onder andere in de keten Auto, de keten Loonheffing, de keten Overige Middelen en de keten Schenk- en Erf zijn de afgelopen periode goede stappen gezet. De keten Auto heeft gemoderniseerde applicaties in gebruik genomen voor een deel van de stromen (motorrijtuigenbelasting (mrb) voor vrachtwagens, belasting van personenauto's en motorrijwielen (bpm) voor parallelimport). De moderniseringsopgave is daarmee kleiner geworden. De

¹⁶ De weergave is gebaseerd op een expertschatting en in lijn met het beeld van de technische briefing van 20 februari 2023. Deze geeft de benodigde modernisering weer. Conform de toezegging van de Staatssecretaris Toeslagen en Douane van 9 maart 2022 zal de kamer over de staat van de totale IV-voorziening van de Douane geïnformeerd worden via de reguliere voortgangsrapportage. Ook Toeslagen zal in een eigen rapportage de Kamer hierover informeren.

wendbaarheid blijft echter beperkt zolang voor een deel van de stromen nog de oude applicaties nodig zijn.

Door de keten Loonheffing zijn er stappen gezet binnen het project Vernieuwing Privé Gebruik Auto en Bestelbus. Het systeem is nu wendbaarder en er is minder handmatig werk te doen in het bezwaarproces. De keten Overige middelen heeft de modernisering van de bankenbelasting afgerond en binnen de keten Schenk- en Erfbelasting zijn de moderniseringswerkzaamheden voor het heffingssysteem voor de schenk- en erfbelasting (KOS) conform planning opgeleverd. Middels de lopende vernieuwingen in de applicaties binnen de Ketens Inning en Betalingsverkeer hebben we de uitbetaling compensatieregeling Toeslagen kunnen realiseren.

Naast de moderniseringswerkzaamheden is de afgelopen periode onder hoge druk een applicatie ter ondersteuning van het proces blokaansluiting gemaakt. Via deze applicatie kan een tegemoetkoming voor energiekosten aangevraagd worden.

Vier grote opgaven op het gebied van modernisering zijn: uitfasen Cool:Gen (gebruikt in de ketens Vpb, IH en LH), modernisering OB, modernisering I&B en gegevenshuishouding op orde in 2025 in het kader van de AVG. Voor de vervanging van de grote Cool:Gen systemen van de ketens LH, IH, en Vpb geldt dat deze in alle ketens onderweg is, en gepland is om eind 2026 te worden afgerond. Het actuele beeld is dat die planning haalbaar is. Voor de omzetbelasting geldt dat de eerste fase van de aanbesteding van een nieuw systeem is afgerond. De planning is dat ondersteuning van het binnenlandse OB-proces in 2026 met het nieuwe systeem gerealiseerd zal zijn. Overige OB-regelingen (zoals e-commerce en VAT-refund) worden in de jaren daarna overgezet naar het nieuwe systeem. Voor de modernisering van de ICT voor Inning en Betalingsverkeer geldt dat de planning op dit moment worden herijkt. Ten aanzien van het op orde brengen van de gegevenshuishouding is de ambitie dat de gegevensmodellen voor alle als 'essentieel' aangemerkte administraties in 2024 op orde worden gebracht.

Modernisering is een grote opgave. ICT-systemen verouderen continu. Systemen die vandaag op orde zijn, kunnen in de toekomst achterstallig onderhoud vormen. Het technisch op orde houden van het ICT-landschap vraagt dus continu aandacht. Om te voorkomen dat er opnieuw achterstallig onderhoud ontstaat moet nu en in de toekomst blijvend in modernisering worden geïnvesteerd. De Belastingdienst stelt jaarlijks domeinarchitecturen, met daarin de gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen, en beheer- en onderhoudsplannen op, waardoor continu vooruit wordt gekeken en geanticipeerd op ontwikkelingen.

In bijlage 2 wordt de stand per keten in meer detail toegelicht. U wordt daarnaast uitgebreider geïnformeerd via het informatieplan Belastingdienst 2024-2028 dat naar verwachting in het laatste kwartaal van dit jaar aan de Kamer verstuurd wordt.

Op basis van het actuele inzicht zijn de aandachtspunten:

- De keten Inkomensheffing (IH) staat voor grote uitdagingen (uitfasen Cool:Gen in combinatie met de implementatie van wetgeving die reeds is aangenomen). Gegeven deze uitdagingen is het noodzakelijk beleidsmaatregelen in deze keten de komende jaren nog te beperken tot aanpassingen van parameters en toelichtingen, totdat de modernisering is afgerond. Er worden in deze keten de komende jaren extra medewerkers ingezet om de moderniseringsactiviteiten conform de afgegeven planning te kunnen afronden.
- Voor de keten omzetbelasting wordt de modernisering van het binnenlandse systeem op zijn vroegst voorzien in 2026. De livegang van het Hoofdspoor van het programma EU btw e-Commerce is uitgesteld van december 2023 naar juni 2024. De Belastingdienst waarborgt de dienstverlening door er zorg voor te dragen dat het Noodspoor onverminderd blijft functioneren. Burgers (eenmanszaken), bedrijven en andere lidstaten ondervinden geen hinder van de gewijzigde datum van de livegang.
- Ook voor andere ketens wordt het actuele meerjarige inzicht gegeven in bijlage 2. Op hoofdlijnen is het beeld dat ook de andere ketens komende jaren zijn volgepland met wetgeving en modernisering. Het is dus ook hier belangrijk dat beleidswijzigingen met grotere impact op de ICT later in de tijd weg te zetten, na 2026.

B.3 ICT-capaciteit

De ICT-capaciteit die besteed kan worden aan ICT-ontwikkelingen wordt uitgedrukt in IV-dagen. In de ICT-brief is eerder aangegeven dat de ICT-capaciteit de afgelopen jaren is toegenomen van circa 534.000 IV-dagen in 2019 naar 626.000 geplande IV-dagen voor 2023. In april dit jaar is besloten tot uitbreiding van IV-capaciteit naar 640.000 IV-dagen per jaar voor alle IV-activiteiten (inclusief Douane en Toeslagen), waaronder het MJP. Er wordt gewerkt aan het werven van medewerkers. Doordat de instroom en opleiding gedurende het jaar plaatsvindt zal het aantal dagen naar verwachting in 2023 uitkomen op circa 610.000 IV-dagen. De ambitie is om eind dit jaar op het gewenste niveau van 640.000 IV-dagen te zitten zodat heel 2024 het ruimere aanbod van 640.000 IV dagen aanwezig is. In de planning van het IV-portfolio is deze uitbreiding meegenomen.

C. UITERSTE DATA AANPASSINGEN WAARDEN PARAMETERS EN STRUCTUURWIJZIGINGEN BELASTINGDIENST, DOUANE EN TOESLAGEN 2023

1 Inleiding

De afgelopen zeven jaar heeft uw Kamer een overzicht ontvangen van uiterste data om aanpassingen aan parameterwaarden en structuurwijzigingen tijdig en zorgvuldig te kunnen doorvoeren.¹⁷ Dit treft een actualisatie van het overzicht uit 2022.

Parameters zijn bestaande bedragen en percentages in de systemen van de Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen waarvan de waarden zich eenvoudig in een reguliere cyclus laten aanpassen. Dit betreft dan niet alleen de wijziging van de parameter in de systemen, maar ook in communicatie (website, instructies, rekenhulp, brieven etc.). Veruit de meeste bedragen en percentages waarmee de Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen werken zijn parameters. Voor de loon- en inkomstenbelasting kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de tariefpercentages voor de belastingschijven, de lengte van de belastingschijven, en de bedragen en percentages van heffingskortingen per 1 januari.

Niet *alle* percentages en bedragen zijn echter parameters. *Geen* parameters zijn bijvoorbeeld:

1. getallen die 'hard zijn geprogrammeerd'. Het gaat om percentages/bedragen die rechtstreeks in de programmeercode zijn opgenomen;
2. getallen die niet uniform in de systemen zijn opgenomen. Een voorbeeld van deze laatste categorie zijn de verhogingspercentages voor de specifieke zorgkosten. Deze worden toegepast in de aangifteprogrammatuur, waarna het resultaat als onderdeel van een meeromvattend bedrag aan de centrale systemen wordt aangeboden. Gevolg hiervan is dat het niet mogelijk is bij de voorlopige-aanslagregeling rekening te houden met aanpassingen van de verhogingspercentages.

De vaststelling of wel of niet sprake is van een parameter moet van geval tot geval plaatsvinden door middel van een uitvoeringstoets. De introductie van een nieuw bedrag of een nieuw percentage is nooit een aanpassing van de waarde van een parameter, maar vergt een (ingrijpende) structuurwijziging. Voorbeelden van dergelijke structuurwijzigingen zijn de introductie of het vervallen van een schijf in de loon- en inkomstenbelasting, of van een extra 'knikpunt' in een heffingskorting.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de uiterste data waarop de waarden van parameters kunnen worden gewijzigd (onderdeel 2). In het geval een genoemde datum is gepasseerd is het niet meer mogelijk de parameter aan te passen en kan een wijziging bijvoorbeeld leiden tot verschillen tussen de voorlopige en de definitieve aanslag inkomstenbelasting of de noodzaak tussentijds nieuwe loontabellen uit te brengen¹⁸. Ook zijn de doorlooptijden voor andere aanpassingen van de waarde van parameters opgenomen in het overzicht (onderdeel 3). Deze doorlooptijden zijn sterk afhankelijk van de precieze aard en omvang van de voorgestelde wijzigingen, waarbij in het bijzonder ook van belang is of: 1) een wijziging tot aanpassing van de geautomatiseerde systemen moet leiden; en 2) een wijziging inpasbaar is in, of juist moet concurreren met andere aanpassingen die in de systemen moeten worden doorgevoerd.¹⁹ De beschreven doorlooptijden geven dus weliswaar richting, maar van geval tot geval is een individuele beoordeling in de vorm van een uitvoeringstoets noodzakelijk om de echte

¹ *Kamerstukken II 2015/16, 34302, nr. 118; bijlage bij Kamerstukken II 2016/17, 31066, nr. 352; bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 430; bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 35302, 6; bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35572, nr. 5 en bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 35927, nr. 6; bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 36202, nr. 6.*

¹⁸ Dit was het geval bij de novelle bij het Belastingplan 2016 (Uitvoeringstoets Novelle Belastingplan 2016; bijlage bij *Kamerstukken II 2015/16, 34360, nr. 3*).

³ Het kan bijvoorbeeld gaan om klein en groot onderhoud van systemen, of andere (eerder) voorgenomen wetwijzigingen die dezelfde systemen raken.

doorlooptijd voor een bepaalde wijziging te kunnen vaststellen. Door een gunstige samenloop van wijzigingen of ontwikkelingen kunnen doorlooptijden soms korter blijken dan aangegeven.

De genoemde data en termijnen behoeven periodiek actualisering, als gevolg van onder meer ontwikkelingen binnen het systeemlandschap en de beschikbaarheid en verdeling van capaciteit binnen de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane. Het systeemlandschap is het geheel aan software, hardware, licenties, koppelingen, etc. waarmee de informatievoorziening van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane wordt ondersteund. Het systeemlandschap van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane heeft afhankelijkheden met andere uitvoerders en softwareleveranciers van het bedrijfsleven, maar ook met banken, notarissen, verzekeraars, etc.

Voorbeeld: inkomstenbelasting 2024

Ter illustratie van het in dit overzicht beschrevene is een voorbeeld uitgewerkt met de uiterste data voor de inkomstenbelasting voor het belastingjaar 2024. Hierbij wordt uitgegaan van een regulier parlementair behandelingstraject voor het Belastingplan.

- Op 21 september 2022 (ruim 15 maanden voor het betreffende belastingjaar) heeft de Belastingdienst de specificaties vastgezet voor de voorlopige aanslag 2024. Vanaf dat moment bouwt de Belastingdienst de programmatuur waarmee vanaf eind 2023 de voorlopige aanslagen 2024 zullen worden opgelegd.
- Uiterlijk 17 november 2023 om 12:00 uur (ruim 1 maand voor het betreffende belastingjaar) moeten bij de Belastingdienst de parameters bekend zijn waarmee de op initiatief van de Belastingdienst massaal opgelegde voorlopige aanslagen 2024 worden berekend. Na verwerking van deze parameters in de systemen start de productie van deze voorlopige aanslagen. De verzending start zo snel mogelijk na de eerste week van december 2023.
- Begin december 2023 wordt in het burgerportal mijn.belastingdienst.nl de aanvraag voor de voorlopige aanslag 2024 opengesteld. Daarmee kunnen burgers zelf een nieuwe, of gewijzigde voorlopige aanslag aanvragen. Het burgerportal rekent op dat moment met de parameters van na de stemmingen in de Tweede Kamer.
- Na stemmingen in de Eerste Kamer (medio december 2023) zet de Belastingdienst de specificaties voor de definitieve aanslagregeling 2024 vast. Vanaf dat moment bouwt de Belastingdienst de programmatuur waarmee de definitieve aanslagen 2024 zullen worden opgelegd.
- Op 1 maart 2025 wordt het burgerportal mijn.belastingdienst.nl opengesteld voor de aangifte inkomstenbelasting 2024.
- Ondertussen heeft de Belastingdienst op 19 september 2023 de specificaties vastgezet voor de voorlopige aanslag 2025. Dit is precies een jaar na de start van de cyclus voor de inkomstenbelasting 2024.

2 Samenvattend overzicht uiterste data wijziging waarden parameters

De volgende tabel geeft een overzicht van de uiterste momenten waarop de waarden van parameters bekend moeten zijn om per 1 januari van het eerstvolgende jaar in werking te kunnen treden. De genoemde data vallen dan ook, tenzij anders aangegeven, in het jaar voorafgaand aan de inwerkingtredingsdatum ($t-1$).

WIJZIGING WAARDEN PARAMETERS ²⁰	UITERSTE DATUM	IN DE PRAKTIJK
Loonheffingen		
wijzigingen loonbelastingtabellen per 1 januari	17 november 12:00u ²¹	cijfers na stemmingen Tweede Kamer (bij een regulier Belastingplantraject)
Inkomstenbelasting niet-winst		
de voorlopige aanslagen (zowel de massaal opgelegde als de zelf aangevraagde)	17 november 12:00u	cijfers na stemmingen Tweede Kamer (bij een regulier Belastingplantraject)
Inkomstenbelasting winst		
aanpassing tarieven en schijfhoogtes IH-winst (zowel de massaal opgelegde als de zelf aangevraagde)	17 november 12:00u	cijfers na stemmingen Tweede Kamer (bij een regulier Belastingplantraject)
Vennootschapsbelasting		
aanpassing tarieven en schijfhoogtes Vpb (zowel de massaal opgelegde als de zelf aangevraagde)	1 december	
Toeslagen		
kindgebonden budget, huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en zorgtoeslag	16 oktober	cijfers worden voorafgaand aan de deadlines aangeleverd door de beleidsdepartementen
zorgtoeslag standaardpremie	13 november	
Schenk- en erfbelasting		
aanpassing parameters	1 december	

²⁰ Parameters zijn bedragen en percentages in de systemen van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen waarvan de waarde zich eenvoudig laten wijzigen. Veruit de meeste bedragen en percentages waarmee de Belastingdienst, Douane en Toeslagen werkt zijn parameters, maar niet alle. De vaststelling of wel of niet sprake is van een parameter moet van geval tot geval plaatsvinden met een uitvoeringstoets.

²¹ Bij wijzigingen na 17 november moet tussentijds per 1 april een nieuwe set loonbelastingtabellen worden uitgebracht.

WIJZIGING WAARDEN PARAMETERS ²⁰		UITERSTE DATUM	IN DE PRAKTIJK
Omzetbelasting			
aanpassing tarieven omzetbelasting	1 oktober*	naar de huidige stand is het tot 1 januari 2029 eenmalig mogelijk om een tariefcombinatie aan te passen (zie paragraaf 4.7.1)	
* Het bedrijfsleven heeft een langere voorbereidingstijd nodig.			
tariefsindelingen omzetbelasting	1 december**		
** Het bedrijfsleven heeft een langere voorbereidingstijd nodig.			
Milieubelastingen			
aanpassing tarieven milieubelastingen (afvalstoffenbelasting, energiebelasting, kolenbelasting, belasting op leidingwater, vliegbelasting)	1 december		
Accijnzen en Verbruiksbelasting alcoholvrije dranken			
aanpassing accijnstarieven (met uitzondering van tabaksaccijns)	15 december		
aanpassing tarief tabaksaccijns	15 december	om met de wettelijke ²² drie-maandentermijn voor drukken en toepassen nieuwe zegels rekening te houden, treden wijzigingen per 1 april in werking	
Autobelastingen			
aanpassing tarieven motorrijtuigenbelasting	15 november***		
aanpassing tarieven belasting van personenauto's en motorrijwielen	1 december***		
aanpassing tarieven belasting zware motorrijtuigen	1 oktober		
*** Het bedrijfsleven heeft een langere voorbereidingstijd nodig.			
Dividendbelasting			
aanpassing percentages teruggaven/inhoudingen dividendbelasting	1 november		

²² artikel 36, lid 6, van de Wet op de accijns.

WIJZIGING WAARDEN PARAMETERS ²⁰	UITERSTE DATUM	IN DE PRAKTIJK
aanpassing tarieven aangifte dividendbelasting	1 november	
Kansspelbelasting		
aanpassing tarieven kansspelbelasting	1 december	
Assurantiebelasting		
aanpassing tarieven assurantiebelasting	1 november****	
**** Het bedrijfsleven heeft een langere voorbereidingstijd nodig.		
Overdrachtsbelasting		
aanpassing tarieven overdrachtsbelasting	1 december*****	
***** De notariële sector heeft een langere voorbereidingstijd nodig.		
Bankenbelasting		
aanpassing tarieven bankenbelasting	1 december	
Bronheffing renten & royalty's		
aanpassing tarieven bronheffing r&r	1 december	
Mijnbouwheffingen		
aanpassing tarieven cijns, oppervlakterecht en winstaandeel	1 december	

3 Samenvattend overzicht indicaties overige wijzigingen per middel

De volgende tabel geeft een indicatief overzicht van de doorlooptijden van wijzigingen anders dan van parameterwaarden, zodat deze per 1 januari van een volgend jaar in werking kunnen treden. De genoemde data vallen tenzij anders aangegeven in het jaar voorafgaand aan de inwerkingtredingsdatum ($t-1$). Voor elke wijziging moet met een uitvoeringstoets worden vastgesteld of die in het beschreven stramien valt, of om wat voor reden dan ook een andere doorlooptijd vergt. Voor ingrijpende wijzigingen moet rekening worden gehouden met een langere doorlooptijd. Bij de bepaling van de feitelijke doorlooptijd moet in ieder geval worden gekeken naar:

- mogelijke samenloop met andere wijzigingen, bijvoorbeeld stapeling in het IV-portfolio²³, bij handhavingsteams of bij de BelastingTelefoon;
- aanpassingen aan werkinstructies;
- benodigde doorlooptijd voor marktpartijen, voor zover een maatregel ook van hen een aanpassing in de systemen of processen vraagt;
- omvang en kenmerken van de geraakte doelgroep;
- ontsluiting van nieuwe (contra)gegevens;
- tijdige aanpassing van de papieren en de digitale aangifte;
- benodigde communicatie.

INDICATIES OVERIGE WIJZIGINGEN		VOORBEREIDINGSPERIODE
Loonheffingen		
structuuraanpassingen in de rekenvoorschriften (voor o.a. de loonbelastingtabellen)		6 maanden
beperkte wijzigingen op de gegevensset voor de loonheffingen		7 maanden
rubriekswijzigingen in de gegevensset voor de loonheffingen		9 maanden
Inkomstenbelasting niet-winst		
specificaties voor voorlopige aanslag		15,5 maanden
Inkomstenbelasting winst		
specificaties voor voorlopige aanslag		15,5 maanden
specificaties voor de definitieve aanslag		31 december (t-1)
Vennootschapsbelasting		
specificaties voor de voorlopige aanslag		1 maart (t-1)
specificaties voor de definitieve aanslag		1 februari (t)

²³ Het IV-portfolio is het geheel van aanpassingen in de software en hardware van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane waarvan het noodzakelijk/wenselijk is dat die op enig moment worden doorgevoerd. Het portfolio bevat zowel noodzakelijk beheer en onderhoud als nieuw beleid en modernisering van het IV-landschap zelf. Binnen het portfolio moet prioritering plaatsvinden welke aanpassingen het meest dringend/noodzakelijk zijn en welke voorstellen langer moeten wachten.

INDICATIES OVERIGE WIJZIGINGEN	VOORBEREIDINGSPERIODE
Toeslagen	
kleine wijzigingen, op basis van bestaande gegevens	6-12 maanden
grote wijzigingen met bijvoorbeeld nieuwe gegevens	12-18 maanden
Schenk- en erfbelasting	
specificaties voor de aangifteproducten andere wijzigingen	1 maart (t-1)
Omzetbelasting	
andere wijzigingen omzetbelastingstelsel	i.v.m. systeemvernieuwing sterk afhankelijk van de wijziging
berichtenverkeer in EU-verband	nader te bepalen per voorstel
Milieubelastingen	
vaststelling specificaties voor wijzigingen aan de systemen voor de milieubelastingen	4-18 maanden afhankelijk van de wijziging
Accijnzen en Verbruiksbelasting alcoholvrije dranken	
andere wijzigingen	12-24 maanden afhankelijk van de wijziging.
Autobelastingen	
motorrijtuigenbelasting	i.v.m. systeemvernieuwing in ieder geval tot begin 2026 geen ingrijpende wijzigingen mogelijk. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de aangekondigde nieuwe systematiek voor betalen naar gebruik.
belasting van personenauto's en motorrijwielen	i.v.m. systeemvernieuwing en de aanpassing 'aanschaffing vrijstelling bpm op bestelauto's' tot in 2025 geen andere ingrijpende wijzigingen mogelijk. 9 maanden
belasting zware motorrijtuigen	

INDICATIES OVERIGE WIJZIGINGEN	VOORBEREIDINGSPERIODE
Dividendbelasting	
teruggaaf dividendbelasting	6-12 maanden
aangifte dividendbelasting	i.v.m. lopende systeemvernieuwing van het aangiftesysteem tot 2025 geen wijzigingen mogelijk
Kansspelbelasting	
andere wijzigingen	6-18 maanden en i.v.m. lopende systeemvernieuwing tot in 2024 sterk afhankelijk van de wijziging
Inning	
introductie nieuw belastingmiddel	bijzondere situatie tot minimaal 2024, zie toelichting § 4.13
Assurantiebelasting	
andere wijzigingen	6-18 maanden
Overdrachtsbelasting	
andere wijzigingen	3-9 maanden
Bankenbelasting	
andere wijzigingen	4-18 maanden
Bronheffing renten & royalty's	
andere wijzigingen	9-12 maanden
Mijnbouwheffingen	
andere wijzigingen	4-18 maanden

4 Beschrijvingen per middel

Zoals ook in de voorgaande paragraaf aangegeven, kan bij ingrijpende wijzigingen de benodigde doorlooptijd langer zijn dan in deze brief beschreven en moet rekening worden gehouden met de samenloop van andere wijzigingen, omvang en samenstelling van de geraakte doelgroep en noodzaak van gegevensstromen.

4.1 *Loonheffingen*

4.1.1 *Aanpassing parameterwaarden*

Voor de loonheffingen moeten wijzigingen veelal worden verwerkt in de software van externe leveranciers die de aangepaste software leveren aan circa 775.000 inhoudingsplichtigen. Deze inhoudingsplichtigen moeten op hun beurt tijdig hun loonadministratie op orde brengen. De Belastingdienst onderhoudt hierover nauwe contacten met de softwareleveranciers. Daags na de voorziene stemmingen over het Belastingplanpakket 2024 in de Tweede Kamer start bij de Belastingdienst de verwerking van de parameterwaarden. De definitieve parameterwaarden voor de loonheffingen 2024 worden uiterlijk op 17 november 2023 aan de softwareleveranciers aangeleverd.

4.1.2 *Andere aanpassingen*

Binnen de Keten Loonheffingen is er sprake van een relatief hoge technische schuld; deze problematiek is op 28 mei 2019 aan de Tweede Kamer gemeld²⁴; in het vervolg hierop is het Ketenplan Loonheffingen opgesteld. In de periode tot 1 januari 2027 wordt onder meer de modernisering van de twee kernapplicaties uitgevoerd (vernieuwing Heffen Loonbelasting en Premies en vernieuwing Werkgeversadministratie). In de periode tot 2027 blijven kleine beleidswijzigingen mogelijk. Bijvoorbeeld rubriekswijzigingen die op 1 april van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn, kunnen veelal per 1 januari daaropvolgend worden doorgevoerd. Na 1 april worden in beginsel alleen nog wijzigingen op de gegevensset doorgevoerd op grond van wet- en regelgeving. Met de softwareleveranciers, UWV en CBS is de afspraak gemaakt dat zij de conceptspecificaties voor de loonaangifte voor het volgende belastingjaar uiterlijk op 1 juli van het jaar voorafgaand ($t-1$) ontvangen.²⁵ De wijzigingen worden in de maand juni voorbereid en moeten daarom begin juni bekend zijn. In de periode vanaf 2027 ontstaat er meer ruimte om nieuwe wetgeving te implementeren.

4.2 *Inkomstenbelasting niet-winst*

4.2.1 *Aanpassing parameterwaarden*

Het uiterste moment voor aanpassing van parameterwaarden in de inkomstenbelasting wordt gedicteerd door de voorlopige-aanslagregeling. Deze wordt uiterlijk op 17 november om 12:00 uur van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar ($t-1$) in productie genomen. Het doel van de voorlopige-aanslagregeling is belastingplichtigen de verschuldigde inkomstenbelasting gespreid over het jaar te laten betalen ('pay as you earn'), dan wel hun teruggaaf in maandelijkse termijnen te laten ontvangen. Hierdoor kan bijvoorbeeld de teruggaaf voor hypotheekrenteaftrek worden ingezet voor de betaling van hypotheekrente.

Bij de doorlooptijden voor de aanpassing van parameterwaarden in de voorlopige-aanslagregeling moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- a. de massaal op initiatief van de Belastingdienst opgelegde voorlopige aanslagen; en
 - b. de op verzoek van de belastingplichtige opgelegde voorlopige aanslagen.
- Ad a: de massaal op initiatief van de Belastingdienst opgelegde voorlopige aanslagen.
De Belastingdienst legt vanaf de tweede helft van december van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar ($t-1$) circa vier miljoen voorlopige aanslagen op. In de weken daarvóór vindt de selectie plaats van belastingplichtigen die een voorlopige aanslag moeten ontvangen en wordt berekend hoe hoog de voorlopige aanslagen moeten zijn. De parameterwaarden waarmee deze selecties en berekeningen worden gemaakt, moeten uiterlijk op 17 november 12:00 uur ($t-1$) bekend zijn. In de praktijk betekent dit dat de Belastingdienst bij het berekenen van de

²⁴ Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 486.

²⁵ De gegevensset voor jaar t wordt uiteindelijk in december van jaar $t-1$ gepubliceerd in de Staatscourant.

voorlopige aanslagen de cijfers na de stemmingen over het Belastingplanpakket in de Tweede Kamer gebruikt.²⁶

- Nadat de berekening van de massaal opgelegde voorlopige aanslagen is gestart, is het niet meer mogelijk daarin in te grijpen.
- Aanpassingen van parameterwaarden voor de inkomstenbelasting van na 17 november 12:00 uur ($t-1$), bijvoorbeeld in het geval van een novelle, kunnen nog wel worden verwerkt in de definitieve-aanslagregeling voor jaar t die na afloop van het belastingjaar ($t+1$) wordt opgelegd. Ook kunnen burgers zelf een nieuwe voorlopige aanslag vragen waarin wel met de bijgestelde parameterwaarden wordt gerekend (zie hierna). De praktijk leert echter dat de meeste burgers zo'n aanvraag niet doen. Optredende verschillen moeten worden rechtgetrokken bij de definitieve-aanslagregeling na afloop van het jaar en resulteren dan in terug te vorderen bedragen, of nabetalingen. Afhankelijk van de aangepaste parameterwaarde(n) kan verrekening voor werknemers al eerder geheel of gedeeltelijk verlopen via de loonheffingen.
- Ad b: verwerking van door belastingplichtigen zelf aangevraagde voorlopige aanslagen.
De Belastingdienst stelt belastingplichtigen in staat de door hen ontvangen voorlopige aanslag bij te stellen, of zelf initiatief te nemen een voorlopige aanslag aan te vragen. Daartoe kunnen zij gebruik maken van het burgerportal (mijn.belastingdienst.nl). Het burgerportal voor het aanvragen van een nieuwe of gewijzigde voorlopige aanslag voor het eerstvolgende jaar gaat begin december voorafgaand aan het belastingjaar ($t-1$) live. Het burgerportal rekent op dat moment met de parameterwaarden zoals daarover in de Tweede Kamer bij het Belastingplanpakket is gestemd.²⁷

4.2.2 Andere aanpassingen

De specificaties – anders dan aanpassingen van parameterwaarden – voor de voorlopige aanslag voor het jaar t moeten 15,5 maand voorafgaand aan het belastingjaar ($t-2$) bekend zijn om in de voorlopige-aanslagregeling verwerkt te kunnen worden. Mogelijke aanpassingen die opkomen tijdens de parlementaire behandeling van het Belastingplanpakket worden door de Belastingdienst beoordeeld om te bezien of het nog mogelijk is deze ook in de voorlopige-aanslagregeling voor jaar t te verwerken. In deze weging wordt onder andere gekeken naar stapeling in het portfolio van de Belastingdienst, omvang van de geraakte doelgroep, hoogte van financieel belang voor belastingplichtigen, beschikbaarheid van contra-informatie, aanpasbaarheid in papieren biljetten, benodigd communicatietraject, technische omvang van de wijziging, etc.

Indien mogelijke afwijkingen tussen de voorlopige aanslag en definitieve aanslag worden geaccepteerd, kunnen de specificaties voor de definitieve aanslag voor jaar t anders dan wijzigingen van parameterwaarden worden gewijzigd tot 31 december van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar ($t-1$). Op 1 maart ontvangen de softwareleveranciers de specificaties.

²⁶ De Belastingdienst legt voorafgaand aan 17 november ($t-1$) al 300 positieve en 300 negatieve voorlopige aanslagen inkomstenbelasting t op. Dit is noodzakelijk om de verwerkingsstraat voor de voorlopige-aanslagregeling te testen. Na stemmingen Tweede Kamer beoordeelt de Belastingdienst of parameterwijzigingen tijdens de behandeling in de Tweede Kamer voor deze aanslagen tot een andere berekening leiden. De aanslagen waarvoor dit het geval is, worden aangepast. De belastingplichtigen die het aangaat worden daarover geïnformeerd.

²⁷ Indien onverhoopt parameterwaarden in de tweede helft van december moeten worden aangepast als gevolg van een novelle, worden deze aanpassingen enkele dagen na de stemmingen in de Eerste Kamer in het burgerportal doorgevoerd. In deze situatie wordt de verwerking van verzoeken om een voorlopige aanslag aangehouden, zodat met de definitieve parameterwaarden kan worden gerekend. Het gevolg hiervan is dat de voorlopige aanslagen later worden verstuurd dan gepland en er aanvullende opdrachten nodig zijn om parameters aan te passen.

4.3 *Inkomstenbelasting winst*

4.3.1 *Aanpassing parameterwaarden*

Voor de inkomstenbelasting winst (IH-winst) gelden dezelfde termijnen als voor de inkomstenbelasting niet-winst. Verschil met de inkomstenbelasting niet-winst is dat het winstbegrip niet gedetailleerd in de voorlopige-aanslagregeling is ingebouwd. Dit betekent dat ondernemers die in de voorlopige aanslag al rekening willen houden met wijzigingen in het winstbegrip in de meeste gevallen zelf initiatief moeten nemen om een gewijzigde voorlopige aanslag aan te vragen. In de praktijk leidt dit niet tot problemen, omdat ondernemers er aan zijn gewend dat hun definitieve aanslag, mede als gevolg van de fluctuaties in de winst, kan afwijken van de voorlopige aanslag.

Een beperkt aantal vrijstellingen, waaronder de ondernemersaftrek en de mkb-winstvrijstelling, zijn wel als parameters in de voorlopige aanslag ingebouwd. Sommige parameterwaarden zijn uitsluitend in de toelichting bij de voorlopige aanslag opgenomen.

4.3.2 *Andere aanpassingen*

Voor andere dan parameteraanpassingen gelden dezelfde termijnen als beschreven in paragraaf 4.2.2 voor de inkomstenbelasting niet-winst.

4.4 *Vennootschapsbelasting*

4.4.1 *Aanpassing parameterwaarden*

De parameterwaarden in de (voorlopige) aanslagregeling vennootschapsbelasting (Vpb) zijn de Vpb-tarieven en de schijflengten. Het uiterste moment voor aanpassing van parameterwaarden in de vennootschapsbelasting wordt gedictieerd door de voorlopige aanslag. Om de voorlopige-aanslagregeling tijdig in productie te kunnen nemen, moeten de parameterwaarden uiterlijk 1 december van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar ($t-1$) bekend zijn. De voorlopige aanslag wordt aan het begin van boekjaar verstuurd. Het boekjaar kan het kalenderjaar zijn. Een aantal belastingplichtigen kiest voor een gebroken boekjaar.

Omdat het tarief van de bronbelasting op basis van de wet gelijk is aan het hoge Vpb-tarief, moet het tarief van de bronbelasting in de systemen worden aangepast als ook het hoge Vpb-tarief wijzigt. Zie ook 4.18.

4.4.2 *Andere aanpassingen*

De specificaties voor de voorlopige-aanslagregeling – anders dan aanpassingen van parameterwaarden – voor het belastingjaar t moeten bekend zijn op 1 maart ($t-1$).

De specificaties voor de definitieve aanslagregeling – anders dan wijzigingen van parameterwaarden – voor belastingjaar t moeten vaststaan op 1 februari van datzelfde jaar t . Op 1 maart ontvangen de softwareleveranciers de specificaties.

4.5 *Toeslagen*

4.5.1 *Aanpassing parameterwaarden*

Voor toeslagen geldt net als voor de inkomstenbelasting dat de Dienst Toeslagen al vóór de jaarwisseling begint met het vaststellen van rechten. Daarvoor start de Dienst Toeslagen in de tweede helft van oktober ($t-1$) het proces massaal automatisch continueren (MAC), waarin circa zes miljoen unieke huishoudens bericht krijgen over de hoogte van hun toeslag per 1 januari van het volgende jaar (t). De toeslag voor januari wordt al in de tweede helft van december aan de toeslaggerechtigden overgemaakt.

Met de verantwoordelijke beleidsdepartementen is de afspraak gemaakt dat zij de benodigde parameterwaarden voor huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget uiterlijk 16 oktober ($t-1$) bij Toeslagen aanleveren. Zodra de parameterwaarden binnen zijn, worden deze in de systemen geladen en wordt het MAC-proces voor deze toeslagen gestart. Omdat de premievaststelling voor de Zorgverzekeringswet niet eerder bekend is, wordt de standaardpremie uiterlijk 13 november ($t-1$) aangeleverd. Dit is net op tijd om dit laatste element van de zorgtoeslag nog aan het verder al geheel gereedstaande MAC-proces toe te voegen. Nadat het

MAC-proces is gestart, is het niet meer mogelijk om met gewijzigde parameterwaarden in de voorschotverstrekking in te grijpen.

4.5.2 Doorwerking wijzigingen in het toetsingsinkomen

De hoogte van een toeslag is onder meer afhankelijk van het toetsingsinkomen. In de praktijk is dit het verzamelinkomen, of – indien geen aanslag inkomstenbelasting wordt opgelegd – het belastbare loon in het jaar waarop de toeslag betrekking heeft. Het MAC-proces draait voorafgaand aan het jaar ($t-1$), terwijl het toetsingsinkomen pas na afloop van het jaar ($t+1$) vaststaat. Dienst Toeslagen maakt in het MAC-proces zoveel mogelijk gebruik van laatst bekende inkomensgegevens.

In het verleden is het meermaals voorgekomen dat een wijziging in de loon-/inkomstenbelasting per 1 januari doorwerkte naar het toetsingsinkomen voor toeslagen voor datzelfde jaar. In de praktijk beschikt Dienst Toeslagen in de meeste gevallen niet over informatie waarmee kan worden vastgesteld wat voor individuele toeslaggerechtigden het effect van die wijziging is voor hun toetsingsinkomen. Dat blijkt pas als het toetsingsinkomen na afloop van het jaar is vastgesteld en wordt gebruikt bij het definitief toekennen van de toeslag(en).

Om deze effecten te minimaliseren heeft Dienst Toeslagen de mogelijkheid om de inkomens te indexeren naar een volgend jaar. Daarnaast wordt op basis van inkomens uit het verleden waar nodig een aanpassing gedaan aan het inkomen in het MAC proces. Gedurende het jaar worden er op inkomen activiteiten ondernomen om bijvoorbeeld snelle stijgers te attenderen op het doorgeven van actuele inkomens.

Daarnaast kunnen toeslaggerechtigden ook zelf actie ondernemen om wijzigingen in hun toetsingsinkomen die het gevolg zijn van aanpassingen in de loon-/inkomstenbelasting te laten verwerken in de hoogte van hun toeslagenvoorschot. Doen zij dat niet, dan trekt Dienst Toeslagen dat na afloop van het jaar recht in de vorm van een nabetaling aan de toeslaggerechtigde, of een door de toeslaggerechtigde te betalen terugvordering.

4.5.3 Andere aanpassingen

De uiterste datum waarop andere aanpassingen moeten vaststaan, is sterk afhankelijk van de aard van de wijziging. Kleine wijzigingen, waarbij op basis van bestaande gegevens regels worden aangepast, moeten uiterlijk 6 tot 12 maanden voorafgaand aan het toeslagjaar vaststaan ($t-1$). Grote wijzigingen waarbij bijvoorbeeld gebruik moet worden gemaakt van nieuwe gegevens moeten minimaal 12 tot 18 maanden van tevoren vaststaan, afhankelijk van de mate van ingrijpendheid van de aanpassing.

4.6 *Schenk- en erfbelasting*

4.6.1 Aanpassing parameterwaarden

De aangifte schenkbelasting wordt vaak na afloop van het kalenderjaar waarin de schenking plaatsvond gedaan, maar kan al worden gedaan vanaf eind februari van het jaar waarop de schenking ziet. Om de aangifte daartoe tijdig gereed te hebben, moeten aanpassingen van parameterwaarden (bijv. hoogtes van vrijstellingen en tarieven) uiterlijk op 1 december in het jaar daaraan voorafgaand ($t-1$) bekend zijn. De parameterwaarden voor de erfbelasting moeten uiterlijk op 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar in de systemen van de Belastingdienst verwerkt te hebben.

4.6.2 Andere aanpassingen

In geval van wijzigingen van de aangifteproducten moeten de specificaties – anders dan aanpassingen van parameterwaarden – voor het belastingjaar t bekend zijn op 1 maart ($t-1$) dit i.v.m. een tijdige uitlevering van specificaties aan de softwareleveranciers.

Mogelijke aanpassingen die opkomen tijdens de parlementaire behandeling van het Belastingplan-pakket worden door de Belastingdienst beoordeeld om te bezien of het nog mogelijk is deze voor jaar t te verwerken. In deze weging wordt onder andere gekeken naar stapeling in het portfolio van

de Belastingdienst, omvang van de geraakte doelgroep, hoogte van financieel belang voor Schenk- en Erfbelasting, beschikbaarheid van contra-informatie, aanpasbaarheid in papieren biljetten, benodigd communicatietraject, technische omvang van de wijziging, etc.

4.7 Omzetbelasting

4.7.1 Aanpassing parameterwaarden

Zoals is beschreven in de ICT-ontwikkelaanpak voor de Belastingdienst, vraagt het omzetbelasting-systeem sinds 2014 bijzondere aandacht²⁸. Het huidige systeem kan maximaal drie tarief-combinaties bevatten: de geldende tariefcombinatie en de twee voorafgaande tarieven. Onder een tariefcombinatie wordt verstaan: een combinatie van het algemene en het verlaagde tarief. Als één van de twee of beide tarieven veranderen, ontstaat een nieuwe combinatie. Een tariefcombinatie moet tot 10 jaar na zijn geldigheid beschikbaar blijven in het systeem. Als gevolg hiervan is het naar de huidige stand sinds 1 oktober 2022 (en tot 1 januari 2029) eenmalig mogelijk de tariefspercentages voor de omzetbelasting aan te passen. Een daaropvolgende aanpassing is pas mogelijk als de nieuwbouw van het omzetbelastingssysteem gereed is. Dit is naar verwachting op zijn vroegst na het jaar 2026. Een wijziging van een tariefscombinatie moet uiterlijk 1 oktober bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen. Het bedrijfsleven heeft een langere doorlooptijd nodig.

4.7.2 Wijzigingen in tariefsindelingen

Wijzigingen in de tariefsindelingen voor bepaalde goederen en diensten, bijvoorbeeld van het verlaagde naar het algemene tarief binnen de bestaande tariefsstructuren, moeten voor de Belastingdienst minimaal een maand van tevoren bekend zijn. Deze wijziging vergt geen systeemaanpassing maar de 1-maandsperiode is nodig om wijzigingen te verwerken in de communicatie (zoals op Belastingdienst.nl). Het bedrijfsleven dient de wijzigingen in de administratie te verwerken en kan daarvoor een langere doorlooptijd nodig hebben. Dit is ervan afhankelijk welke bedrijven door de wijziging worden geraakt en welk overgangsrecht van toepassing is.

4.7.3 Andere aanpassingen

De dringend noodzakelijke systeemvernieuwing is gestart in 2022 en loopt minimaal door tot en met 2026. Nieuwe wetgevingswensen en eventuele herprioritering van de systeemvernieuwing kunnen hieraan in de weg komen te staan en kunnen leiden tot continuïteitsrisico's en een latere ingebruikname van een nieuw systeem.

Andere aanpassingen in het omzetbelastingssysteem moeten daarom per wijziging worden onderzocht. Aanpassingen aan de structuur van het omzetbelastingssysteem zijn niet mogelijk tot het huidige systeem is vervangen. De inpassing van nieuwe (Europese) wetgevingstrajecten gaat ten koste van de beschikbare capaciteit voor andere trajecten zoals het vernieuwen van het btw-aangiftesysteem en het ketenplan omzetbelasting. Dit leidt tot een toenemend risico voor de continuïteit van de btw-heffing.

De berichtenuitwisseling over de omzetbelasting met andere EU-lidstaten wordt ondersteund met separate, wel aanpasbare applicaties. Wijzigingen van de van toepassing zijnde Europese regelgeving worden door de Belastingdienst beoordeeld om te bezien of en op welke termijn deze in de systemen kunnen worden verwerkt.

²⁸ 'Van werkend naar robuust', p. 10, bijlage bij *Kamerstukken II* 2014/15, 31066, nr. 215.

4.8 Milieubelastingen

4.8.1 Aanpassing parameterwaarden

Aanpassingen van parameterwaarden voor de milieubelastingen²⁹ kunnen nog tijdig per 1 januari van een jaar worden doorgevoerd indien deze 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn. De wijzigingen kunnen dan ook nog tijdig door het bedrijfsleven in de administraties worden verwerkt. Let op: aanpassing van een schijflengte betreft geen parameteraanpassing, maar een structuurwijziging.

4.8.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor wijzigingen aan de systemen voor de milieubelastingen moeten minimaal 4 tot 18 maanden van tevoren vaststaan om deze per 1 januari van een bepaald jaar te kunnen toepassen.

4.9 Accijnzen en verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken

4.9.1 Aanpassing parameterwaarden

Aanpassingen van parameterwaarden voor de accijnzen en de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken moeten uiterlijk op 15 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om per 1 januari van het volgende jaar in werking te kunnen treden. Indien een tariefaanpassing van de accijns van minerale oliën leidt tot een heffing of teruggaaf van accijns, gelijk aan de verhoging of verlaging, geldt het gestelde onder 4.9.2.

Uitzondering hierop vormen de tabaksaccijnzen.³⁰ De reden hiervoor is dat leveranciers van tabaksproducten tijdig nieuwe tabakszegels moeten laten drukken en toepassen. Daarmee is een doorlooptijd van drie maanden na publicatie in het Staatsblad gemoeid. Om die reden gaan uit een Belastingplan voortvloeiende wijzigingen per 1 april in.

Tussentijdse tariefaanpassingen (andere dan tabaksaccijnzen) zijn mogelijk indien rekening wordt gehouden met de tijdvakken waarop de belastingplichtigen hun aangiften en teruggaafverzoeken moeten doen. Indien deze tariefaanpassing van de accijns van minerale oliën leidt tot een heffing of teruggaaf van accijns, gelijk aan de verhoging of verlaging, geldt ook het gestelde onder 4.9.2.

4.9.2 Andere aanpassingen

Voor complexe wijzigingen, waar bijvoorbeeld ook de aangifte- en teruggaafformulieren moeten worden aangepast, moeten de specificaties voor wijzigingen aan de systemen voor de accijnzen en de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken minimaal 12 tot 24 maanden van tevoren ($t-1$) vaststaan, om deze per 1 januari van een bepaald jaar te kunnen toepassen.

4.10 Autobelastingen

4.10.1 Aanpassing parameterwaarden

Tariefsaanpassingen voor de motorrijtuigenbelasting moeten uiterlijk 15 november³¹ van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om per 1 januari van het volgende jaar in werking te kunnen treden. Tariefsaanpassingen voor de belasting van personenauto's en motorrijwielen moeten uiterlijk 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om per 1 januari van het volgende jaar in werking te kunnen treden. Voor generieke tariefsaanpassingen (die geen of beperkte gevolgen hebben op de markt) geldt voor het bedrijfsleven een implementatietermijn van 3 maanden. Voor andere aanpassingen zoals schijfgrenzen en CO₂-uitstootgrenzen geldt voor het bedrijfsleven een langere termijn dan 3 maanden.

²⁹ Energiebelasting (inclusief opslag duurzame energie), afvalstoffenbelasting, kolenbelasting, belasting op leidingwater, vliegbelasting.

³⁰ Artikel 36, zesde lid van de Wet op de accijns.

³¹ De mrb is een tijdvakbelasting die voor aanvang van het tijdvak moet worden betaald. Om de belastingplichtige voldoende tijd te geven om aan de verplichting te kunnen voldoen, moet de rekening een maand voor aanvang van het tijdvak al op de mat liggen. Daarmee rekening houdend moet de berekening van de aanslagen anderhalve maand voorafgaand aan het tijdvak worden gestart.

Als gevolg van het internationale karakter van de belasting zware motorrijtuigen moeten tariefsaanpassingen voor deze belasting ook door de andere verdragslanden worden bekrachtigd. Na bekrachtiging van de tariefsaanpassing is de doorlooptijd voor de aanpassing 3 maanden ($t-1$). Aanpassingen van de belasting zware motorrijtuigen kunnen ook op een ander moment dan 1 januari in werking treden.

4.10.2 Andere aanpassingen

Voor alle wijzigingen in de autoketen dient met een uitvoeringstoets te worden beoordeeld wanneer ruimte voor de betreffende wijziging ontstaat. Voor mrb is een voorbehoud aan de orde op het oude systeem voor personenauto's. Mede in verband met de aankondiging van een volledig nieuwe systematiek 'betalen naar gebruik' per 2030, zijn komende jaren geen aanpassingen mogelijk in de oude IT-systemen. Ingrijpende aanpassingen op het mrb-stelsel kunnen alleen opgestart worden als de IT-omgeving volledig is gemoderniseerd. Dit beeld wordt in de komende 2 jaar duidelijker. Ingrijpende wijzigingen zijn daarom op zijn vroegst in 2026 aan de orde.

In verband met systeemvernieuwing voor de mrb en de overvolle IV-portfolio voor de bpm kunnen tot 2025 geen ingrijpende wijzigingen in de bpm worden voorbereid (analyse etc.). Realisatie en implementatie van wijzigingen in de bpm kan daarom op zijn vroegst in de loop van 2025 plaatsvinden. Dit ook gezien de (verwachte) benodigde werkzaamheden in de raakvlakken met aanpalende systemen. Hiernaast wordt in de bpm een ingrijpende aanpassing gedaan i.v.m. de afschaffing van de bpm-vrijstelling voor bestelauto's van ondernemers (maatregel uit het regeerakkoord).

De specificaties voor andere wijzigingen aan de systemen voor de belasting zware motorrijtuigen moeten uiterlijk 1 april van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.11 *Dividendbelasting*

4.11.1 Aanpassing parameterwaarden

De parameterwaarden waarmee teruggaafverzoeken dividendbelasting worden berekend (percentages van de inhouding of het percentage van de teruggaaf), moeten uiterlijk op 1 november van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen. Voor de aangifte dividendbelasting geldt dat op 1 november de parameterwaarden helder moeten zijn, omdat er voor 2024 nog aanpassingen aan de applicatie plaatsvinden.

4.11.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor wijzigingen aan de systemen voor teruggaaf dividendbelasting moeten uiterlijk 6 tot 12 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen. Het systeem voor de aangifte dividendbelasting is recent nieuw opgezet om nieuwe wetgeving te kunnen implementeren, maar deze vernieuwing is nog niet afgerond. Daarna moet de ondersteuning voor de Wet Bronbelasting en (naar verwachting) de Wet Minimumbelasting aan dit nieuwe systeem worden toegevoegd. Dat betekent dat (complexe) wijzigingen in 2024 niet mogelijk zijn.

4.12 *Kansspelbelasting*

4.12.1 Aanpassing parameterwaarden

De parameterwaarden waarmee de aangifte kansspelbelasting wordt berekend moeten uiterlijk op 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.12.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor andere wijzigingen aan de systemen voor de kansspelbelasting moeten afhankelijk van de complexiteit uiterlijk 6 tot 18 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan

om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen. Tot in 2024 wordt het aangiftesysteem vernieuwd. Dit kan invloed hebben op de doorlooptijd van gewenste wijzigingen.

4.13 Inning

Bij de introductie van een nieuw belastingmiddel moet ook altijd de aansluiting op de inningssystemen worden gerealiseerd. De Belastingdienst werkt aan een vervangend systeem voor de inning (uitfaseren ETM (Enterprise Tax Management)). Op dit moment wordt de planning herijkt, naar verwachting loopt dit project tot minimaal 2024. Tot aan de afronding hiervan zijn er beperkte mogelijkheden voor wijzigingen vanuit wet- en regelgeving. Wijzigingen binnen heffingssystemen die aansluiten op ETM zijn wel mogelijk, zoals bijvoorbeeld parameteraanpassingen of wijzigingen van een heffingspercentage in de energiebelasting. Voor ingrijpendere wijzigingen zoals nieuwe middelen met impact op het traject uitfaseren ETM is in deze periode in beginsel geen ruimte.

Na deze periode moet rekening worden gehouden met een realisatieperiode van een half tot 1 jaar voor aansluiting van nieuwe belastingmiddelen, mits wordt voldaan aan de standaard aansluitvoorwaarden van heffen en innen. Als bijzondere variaties gewenst zijn, dan zal hiervoor altijd een specifieke inschatting moeten worden gedaan hiervoor om te bepalen hoe ingrijpend het is.

4.14 Assurantiebelasting

4.14.1 Aanpassing parameterwaarden

De parameterwaarden in het aangifteformulier voor de assurantiebelasting moeten uiterlijk op 1 november van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen. Het bedrijfsleven heeft een langere voorbereidingstijd nodig, vanwege onder andere het aanpassen van het in rekening te brengen bedrag bij hun klanten en de communicatie hierover richting hun klanten.

4.14.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor andere wijzigingen aan de systemen voor de assurantiebelasting moeten afhankelijk van de complexiteit uiterlijk 6 tot 18 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.15 Overdrachtsbelasting

4.15.1 Aanpassing parameterwaarden

De overdrachtsbelasting is een tijdstipbelasting. De notaris moet daarvoor op enig moment weten welk tarief moet worden toegepast. De notaris geeft de verschuldigde belasting aan. De parameterwaarden voor de overdrachtsbelasting moeten uiterlijk op 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn, om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.15.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor andere wijzigingen aan de systemen voor de overdrachtsbelasting, zoals bijvoorbeeld toevoegen van extra vrijstellingen, moeten afhankelijk van de complexiteit uiterlijk 3 tot 9 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.16 Bankenbelasting

4.16.1 Aanpassing parameterwaarden

Voor de bankenbelasting moet aangifte worden gedaan voor het eind van de 10e maand na de datum waarop de balans of de geconsolideerde balans is opgemaakt. De bankenbelasting kent 2 tarieven. Een tarief voor kortlopende schulden (looptijd minder dan 1 jaar) en een tarief voor langlopende schulden (looptijd langer dan 1 jaar). De parameterwaarden voor de bankenbelasting

moeten uiterlijk op 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.16.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor andere wijzigingen aan de systemen voor de bankenbelasting moeten afhankelijk van de complexiteit uiterlijk 4 tot 18 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.17 *Bronheffing renten & royalty's*

4.17.1 Aanpassing parameterwaarden

De parameterwaarden voor de bronheffing renten & royalty's moeten uiterlijk op 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen. Omdat het tarief van de bronbelasting op basis van de wet gelijk is aan het hoge Vpb-tarief, moet het tarief van de bronbelasting in de systemen en het aangifteformulier voor de bronbelasting worden aangepast als ook het hoge Vpb-tarief wijzigt. De tariefsaanpassing is beperkt in omvang en kan tijdig worden aangepast in de systemen.

4.17.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor andere wijzigingen aan de systemen voor de bronheffing op renten & royalty's moeten afhankelijk van de complexiteit uiterlijk 9 tot 12 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.18 *Mijnbouwheffingen*

4.18.1 Aanpassing parameterwaarden

De mijnbouwheffingen hebben betrekking op één aanslagbelasting (winsttaandeel, welke is gerelateerd aan de vennootschapsbelasting), en op twee aangiftebelastingen (cijns en oppervlakterecht). De parameterwaarden voor al deze drie heffingen, moeten uiterlijk op 1 december van het jaar voorafgaand ($t-1$) bekend zijn om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

4.18.2 Andere aanpassingen

De specificaties voor andere wijzigingen aan de applicatie voor de mijnbouwwet, moeten, afhankelijk van de complexiteit, uiterlijk 4 tot 18 maanden van het jaar voorafgaand ($t-1$) vaststaan om deze per 1 januari van het volgende jaar te kunnen toepassen.

BIJLAGE 1: samenvattende overzichten van het beleidspakket voor handhaafbaarheid, interactie, personeel en ICT

In deze bijlage vindt u vier dwarsdoorsneden van het overzicht uitvoeringstoetsen uit figuur 1 op pagina op pagina 4, namelijk achtereenvolgens handhaafbaarheid, interactie, personeel en ICT.

Handhaafbaarheid

- In onderstaande tabel 1 zijn de oordelen opgenomen op het onderdeel handhaafbaarheid van de uitvoeringstoetsen Financiën gepubliceerd tussen Prinsjesdag 2022 en Prinsjesdag 2023.
- Deze maatregelen zijn geclusterd naar keten/belastingmiddel.

Tabel 1: Handhaafbaarheid

voorstel	impact	gevolgen
Autoheffingen		
Aanpassing forfaits in de BPM	groen	beperkt
Herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - II	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - I	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - III	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de bpm 1992 - beëindigen teruggaaf bpm geldtransport	groen	beperkt
Verzamelsjabloon automaatregelen	groen	beperkt
BES		
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel II	geel	beperkt
Verhoging gebruikelijk loon op Caribisch Nederland	groen	beperkt
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel I	groen	beperkt
Nultarief en vrijstelling voor de algemene bestedingsbelasting op de invoer, levering en installatie van zonnepanelen, zonnecollectoren en windturbines	groen	beperkt
Douane		
CBAM-taken Douane	geel	middelgroot
Herstel reguliere navorderingstermijn Douane	geel	middelgroot
Vrijstelling van omzetbelasting bij wijze van teruggaaf voor vrijstellingsgerechtigden	groen	beperkt
Implementatiebesluit richtlijnen accijns	groen	beperkt
Implementatieregeling richtlijnen accijns	groen	beperkt
Aanpassen kring belastingplichtigen verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken en redactionele wijzigingen in de Wet op de accijns	groen	beperkt
Formeel recht		
Verlenging horizonbepaling overtredersbegrip	groen	beperkt
Wettelijke grondslag gegevensverstrekking in het kader van Europeesrechtelijke verplichtingen	groen	beperkt
Aanpassen fiscaal verschoningsrecht	groen	beperkt
Compensatie selectie aan de poort	groen	beperkt
Kan-bepaling voor het elektronisch berichtenverkeer	ntb	beperkt

voorstel	impact	gevolgen
Inkomensheffing		
Afkoop lijfrente bij arbeidsongeschiktheid	geel	beperkt
Aanpassing leegwaarde ratio	geel	beperkt
Wijzigingen inkomensafhankelijke combinatiekorting - formele inschrijvingseis vervangen door een materiële toets	geel	beperkt
Aanpassen periodieke giftenaftrek	geel	beperkt
Aanpassen giftenaftrek	groen	beperkt
Aanpassen ANBI-regelgeving	groen	beperkt
Aparte bankvergunning groen beleggen	groen	beperkt
Uitkeringen en verstrekkingen ontheemden Oekraïne	groen	beperkt
Aanpassing EW-regeling bij gezamenlijke aankoop eigen woning	groen	beperkt
Afschrijvingsbeperking gebouwen in de inkomstenbelasting	groen	beperkt
Inning en betalingsverkeer		
Invoeren hardheidsclausule in de Invorderingswet 1990	geel	beperkt
Loonheffingen		
Afschaffen doelmatigheidsmarge	geel	beperkt
Aanpassen definitie zonnecelauto's	groen	beperkt
Verruiming vrijstelling OV-abonnementen en voordeelurenkaarten	groen	beperkt
Verruimen vrije ruimte werkkostenregeling	groen	beperkt
Omzetbelasting		
Implementatie EU Richtlijn PSP (betalingsdientaanbieders)	groen	middelgroot
Wijziging margeregeling antiek, kunst- en verzamelvoorwerpen en plaats van dienst bij virtuele toegang tot culturele diensten	geel	beperkt
Algemeen btw-tarief op agrarische goederen en diensten	groen	beperkt
Overige middelen		
Wet tijdelijke solidariteitsheffing	geel	ingrijpend
Nieuwe tariefschijf voor gas in de energiebelasting	geel	middelgroot
Nieuwe tariefschijf voor elektriciteit in de energiebelasting	geel	middelgroot
Aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties	geel	middelgroot
Verhogen kansspelbelasting	geel	beperkt
Actualiseren duurzame warmtebronnen	geel	beperkt
Verlenging verlaagd tarief laadpalen in de energiebelasting en verhoging van de accijns op rooktabak en de kansspelbelasting	groen	beperkt
Afschaffen verlaagde energiebelastingstarieven voor de glastuinbouwsector	groen	beperkt
Afschaffen vrijstellingen voor metallurgische en mineralogische procedés	groen	beperkt
Beperken vrijstelling elektriciteitsopwekking	groen	beperkt
Nadere wetwijzigingen betreffende de nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting - II	groen	beperkt
Wijziging Mijnbouwwet in verband met een tijdelijke verhoging cijns	groen	beperkt
Schenk- en erfbelasting		

voorstel	impact	gevolgen
Aanpassingen bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en doorschuifregeling aanmerkelijk belang (DSRab)	groen	middelgroot
Toeslagen		
Forfaitair bedrag ex-partners	rood	ingrijpend
Commissie werkelijke schade nabestaanden Wet hersteloperatie toeslagen	rood	ingrijpend
Hardheidsclausule kindregeling ex-partners, ex-partner en nabestaandenregeling Wet hersteloperatie toeslagen	rood	ingrijpend
Regeling nabestaanden en nabestaanden overleden kinderen	geel	middelgroot
Kinderen ex-partners compenseren via kindregeling	groen	middelgroot
Noodvoorziening ex-partners	geel	beperkt
Aangepaste vooraankondiging hersteloperatie	geel	beperkt
Herstellen omissies hersteloperatie toeslagen	groen	beperkt
Koninklijk besluit inwerkingtreding wijzigingen in partnerschap Toeslagen (Awir) en fiscaal partnerschap (Wet IB 2001)	groen	beperkt
Vennootschapsbelasting en dividendbelasting		
Aanpassen regeling voor geven vanuit een vennootschap	rood	middelgroot
Wet minimumbelasting 2024	geel	middelgroot
Fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen	geel	middelgroot
Minimumkapitaalregel in de vennootschapsbelasting	geel	beperkt
Aanpassing fiscale beleggingsinstelling	geel	beperkt
Aanpassing fonds voor gemene rekening en vrijgestelde beleggingsinstelling	geel	beperkt
Uitsluiting aftrek bronbelasting op dividenden voor buitenlandse vennootschapsbelastingplichtigen met een aanmerkelijk belang en technische aanpassingen in de dividendbelasting en de bronbelasting en technische aanpassingen in de dividendbelasting en de bronbelasting	groen	beperkt
Versterking aanpak dividendstripping	groen	beperkt

Interactie

- In onderstaande tabel 2 zijn de oordelen opgenomen op het onderdeel interactie burgers/bedrijven van de uitvoeringstoetsen Financiën gepubliceerd tussen Prinsjesdag 2022 en Prinsjesdag 2023.
- Deze maatregelen zijn geclusterd naar keten/belastingmiddel.

Tabel 2: Interactie burgers / bedrijven

voorstel	impact	gevolgen
Autoheffingen		
Aanpassing forfaits in de BPM	geel	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - III	geel	beperkt
Automatische incasso mrb vrachtwagens	groen	beperkt
Schrappen verhoging motorrijtuigenbelasting	groen	beperkt
verzamelsjabloon eindejaarsregeling	groen	beperkt
Herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - II	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - I	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de bpm 1992 - beëindigen teruggaaf bpm geldtransport	groen	beperkt
Verzamelsjabloon automaatregelen	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de bpm 1992 - verhogen vaste voet bpm	groen	beperkt
BES		
Verhoging gebruikelijk loon op Caribisch Nederland	groen	beperkt
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel I	groen	beperkt
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel II	groen	beperkt
Nultarief en vrijstelling voor de algemene bestedingsbelasting op de invoer, levering en installatie van zonnepanelen, zonnecollectoren en windturbines	groen	beperkt
Douane		
CBAM-taken Douane	geel	middelgroot
Herstel reguliere navorderingstermijn Douane	groen	middelgroot
Implementatiebesluit richtlijnen accijns	geel	beperkt
Implementatieregeling richtlijnen accijns	geel	beperkt
Vrijstelling van omzetbelasting bij wijze van teruggaaf voor vrijstellingsgerechtigden	groen	beperkt
Uitstel van de verhoging van verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken en de verhoging van de accijns op bier	groen	beperkt
Aanpassen kring belastingplichtigen verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken en redactionele wijzigingen in de Wet op de accijns	groen	beperkt
Formeel recht		
Verlenging horizonbepaling overtredersbegrip	groen	beperkt
Wettelijke grondslag gegevensverstrekking in het kader van Europeesrechtelijke verplichtingen	groen	beperkt
Aanpassen fiscaal verschoningsrecht	groen	beperkt
Compensatie selectie aan de poort	groen	beperkt
Tijdelijke regeling herzien aangifte inkomstenbelasting	groen	beperkt

voorstel	impact	gevolgen
Inkomensheffing		
Wijzigingen inkomensafhankelijke combinatiekorting - formele inschrijvingseis vervangen door een materiële toets	geel	beperkt
Verfijningen en verduidelijking van box 3	geel	beperkt
Afkoop lijfrente bij arbeidsongeschiktheid	groen	beperkt
Aanpassen giftenaftrek	groen	beperkt
Aanpassen ANBI-regelgeving	groen	beperkt
Aparte bankvergunning groen beleggen	groen	beperkt
Codificatie goedkeuring beleidsbesluit leefvervoer	groen	beperkt
Uitkeringen en verstrekkingen ontheemden Oekraïne	groen	beperkt
Rechtsbescherming ter zake van bij voorlopige aanslag IB of Vpb opgelegde beschikking belastingrente	groen	beperkt
Wijzigingen inkomensafhankelijke combinatiekorting - co-ouderschapsregeling opnemen in de wet	groen	beperkt
Aanpassing energie-investeringsaftrek, milieu-investeringsaftrek en willekeurige afschrijving milieubedrijfsmiddelen	groen	beperkt
Verhoudingsgetal voor meenemen verliezen bij geruisloze terugkeer uit bv	groen	beperkt
Reparaties ongewenste uitkomst invordering conserverende aanslag bij excessief lenen	groen	beperkt
Aanpassing EW-regeling bij gezamenlijke aankoop eigen woning	groen	beperkt
Regeling bijstelling doelmatigheidsvrijstelling bankenbelasting en vaststelling forfaits Wet rechtsherstel box 3	groen	beperkt
Verruiming herinvesteringsreserve bij het staken van een gedeelte van een onderneming ten gevolge van overheidsingrijpen	groen	beperkt
Reparatie lucratiefbelangregeling	groen	beperkt
Waarborgen elektronische aanmelding bij RVO van de EIA, MIA en Vamil	groen	beperkt
Inkomensbeleid & parameteraanpassingen 2024	groen	beperkt
Verhogen gerichte vrijstelling reiskostenvergoeding	groen	beperkt
Afschrijvingsbeperking gebouwen in de inkomstenbelasting	groen	beperkt
Aanpassen periodieke giftenaftrek	groen	beperkt
Inning en betalingsverkeer		
Afschaffen betalingskorting voorlopige aanslag IB	geel	beperkt
Voorstellen zonder of met marginale impact	groen	beperkt
Invoeren hardheidsclausule in de Invorderingswet 1990	groen	beperkt
Loonheffingen		
Aanpassen definitie zonnecelauto's	groen	beperkt
verzamelsjaloon eindejaarsbesluit 2022	groen	beperkt
Verzameltoets, bijstellingsregeling directe belastingen	groen	beperkt
Herstel maximumbedrag aan vrije ruimte werkkostenregeling	groen	beperkt
Verruiming vrijstelling OV-abonnementen en voordeelurenkaarten	groen	beperkt
Waarborgen verplichting elektronische aanvraag S&O-inhoudingsplichtigen	groen	beperkt
Afschaffen doelmatigheidsmarge	groen	beperkt
Verruimen vrije ruimte werkkostenregeling	groen	beperkt
Omzetbelasting		
Implementatie EU Richtlijn PSP (betalingsdienstaanbieders)	geel	middelgroot

voorstel	impact	gevolgen
Wijziging margeregeling antiek, kunst- en verzamelvoorwerpen en plaats van dienst bij virtuele toegang tot culturele diensten	geel	beperkt
Algemeen btw-tarief op agrarische goederen en diensten	groen	beperkt
Aftrekbeperking btw voor de horeca	groen	beperkt
Verlaagd btw-tarief voor opfok- en opkweekdiensten	groen	beperkt
Overige middelen		
Wet tijdelijke solidariteitsheffing	geel	ingrijpend
Nieuwe tariefschijf voor gas in de energiebelasting	geel	middelgroot
Nieuwe tariefschijf voor elektriciteit in de energiebelasting	geel	middelgroot
Aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties	groen	middelgroot
Nvw3: milieumaatregelen (energiebelasting ivm prijsplafond)	groen	beperkt
Verzameldoets bijstellingsregeling, indirecte belastingen	groen	beperkt
Verhogen kansspelbelasting	groen	beperkt
Verlenging verlaagd tarief laadpalen in de energiebelasting en verhoging van de accijns op rooktabak en de kansspelbelasting	groen	beperkt
Afschaffen verlaagde energiebelastingstarieven voor de glastuinbouwsector	groen	beperkt
Aangifte bankenbelasting langs elektronische weg	groen	beperkt
Afschaffen vrijstellingen voor metallurgische en mineralogische procedés	groen	beperkt
Beperken vrijstelling elektriciteitsopwekking	groen	beperkt
Actualiseren duurzame warmtebronnen	groen	beperkt
Solidariteitsbijdrage uitzonderen van elektronische berichtenverkeer	groen	beperkt
Nadere wetwijzigingen betreffende de nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting - II	groen	beperkt
Afschaffen vrijstelling duaal gebruik en productie van cokes	groen	beperkt
Inkorten nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting en nadere wetwijzigingen betreffende de nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting - I	groen	beperkt
Wijziging Mijnbouwwet in verband met een tijdelijke verhoging cijns	groen	beperkt
Schenk- en erfbelasting		
Aanpassingen bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en doorschuifregeling aanmerkelijk belang (DSRab)	groen	middelgroot
Toeslagen		
Forfaitair bedrag ex-partners	rood	ingrijpend
Hardheidsclausule kindregeling ex-partners, ex-partner en nabestaandenregeling Wet hersteloperatie toeslagen	rood	ingrijpend
Commissie werkelijke schade nabestaanden Wet hersteloperatie toeslagen	geel	ingrijpend
Regeling nabestaanden en nabestaanden overleden kinderen	rood	middelgroot
Kinderen ex-partners compenseren via kindregeling	geel	middelgroot
Ontvlechting Belastingdienst, Douane en Toeslagen	geel	beperkt
Vermogenstoetsuitzonderingen aanvullende regelingen hersteloperatie kinderopvangtoeslag	geel	beperkt
Noodvoorziening ex-partners	geel	beperkt
Aangepaste vooraankondiging hersteloperatie	geel	beperkt
Loslaten koppeling rentepercentage belastingrente voor toeslagen	geel	beperkt
Gegevensdeling ex-partners met derden	groen	beperkt
Co-ouderschap toeslagen	groen	beperkt

voorstel	impact	gevolgen
Herstellen omissies hersteloperatie toeslagen	groen	beperkt
Koninklijk besluit inwerkingtreding wijzigingen in partnerschap Toeslagen (Awir) en fiscaal partnerschap (Wet IB 2001)	groen	beperkt
Vennootschapsbelasting		
Wet minimumbelasting 2024	groen	middelgroot
Fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen	groen	middelgroot
Aanpassen regeling voor geven vanuit een vennootschap	groen	middelgroot
Uitsluiting aftrek bronbelasting op dividenden voor buitenlandse vennootschapsbelastingplichtigen met een aanmerkelijk belang en technische aanpassingen in de dividendbelasting en de bronbelasting en technische aanpassingen in de dividendbelasting en de bronbelasting	groen	beperkt
Aanpassing regeling EBV (indiening teruggaafverzoek dividendbelasting)	groen	beperkt
Versterking aanpak dividendstripping	groen	beperkt
Minimumkapitaalregel in de vennootschapsbelasting	groen	beperkt
Aanpassing fiscale beleggingsinstelling	groen	beperkt
Aanpassing fonds voor gemene rekening en vrijgestelde beleggingsinstelling	groen	beperkt

Personeel

- In onderstaande tabel 3 zijn gegeven de gekozen scope (uitvoeringstoetsen Financiën gepubliceerd tussen Prinsjesdag 2022 en Prinsjesdag 2023) de maatregelen opgenomen die personele impact hebben.
- Deze maatregelen zijn geclusterd naar keten/belastingmiddel.
- In de kolommen 'Personeel incidenteel' en 'Personeel structureel' zijn de inschattingen uit de uitvoeringstoets opgenomen van de met het voorstel samenhangende personele gevolgen. De incidentele en/of structurele afname of toename in personele capaciteit wordt uitgedrukt in aantallen fte's.
- De incidentele af- of toename van personele capaciteit wordt tot uitdrukking gebracht middels een totaalom, waarin alle incidentele capaciteitsgevolgen over alle jaren bij elkaar zijn opgeteld. Voor structurele capaciteitsclaims geldt dat zij in de aangegeven omvang ook jaarlijks weerkeren.
- In onderstaande tabel is voor de fte geen onderscheid gemaakt tussen fte Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane. Voor de voorstellen Toeslagen en Douane is slechts een beperkt deel van de fte voor de Belastingdienst (dit geldt bijvoorbeeld voor personele inzet bij Gegevens).

Tabel 3: Personeel

voorstel	inc.	struc.	gevolgen
Autoheffingen			
Aanpassing forfaits in de BPM	0,2	8,5	Beperkt
Wijziging van de Wet op de bpm 1992 - verhogen vaste voet bpm	1	3,1	Beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - III	6,2	0	Beperkt
Automatische incasso mrb vrachtwagens	3,8	0	Beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - I	0	-0,5	Beperkt
BES			
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel II	0	1	Beperkt
Douane			
CBAM-taken Douane	6	15,5	Middelgroot
Herstel reguliere navorderingstermijn Douane	4	7	Middelgroot
Formeel recht			
Wettelijke grondslag gegevensverstrekking in het kader van Europeesrechtelijke verplichtingen	0,1	0	Beperkt
Compensatie selectie aan de poort	13	0	Beperkt
Inkomensheffing			
Aanpassen periodieke giftenaftrek	1,9	5	Beperkt
Afschrijvingsbeperking gebouwen in de inkomstenbelasting	0	-1	Beperkt
Inning en betalingsverkeer			
Invoeren hardheidsclausule in de Invorderingswet 1990	0	1,7	Beperkt
Loonheffingen			

voorstel	inc.	struc.	gevolgen
Afschaffen doelmatigheidsmarge	19	5	Beperkt
Omzetbelasting			
Implementatie EU Richtlijn PSP (betalingsdienstaanbieders)	6,6	9,8	Middelgroot
Overige middelen			
Wet tijdelijke solidariteitsheffing	52,6	0	Ingrijpend
Aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties	0	22,4	Middelgroot
Nieuwe tariefschijf voor gas in de energiebelasting	1	9,9	Middelgroot
Nieuwe tariefschijf voor elektriciteit in de energiebelasting	1	0	Middelgroot
Schenk- en erfbelasting			
Aanpassingen bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en doorschuifregeling aanmerkelijk belang (DSRab)	57,4	-6,1	Middelgroot
Toeslagen			
Forfaitair bedrag ex-partners	210	0	Ingrijpend
Ontvlechting Belastingdienst, Douane en Toeslagen	0,5	0	Beperkt
Vennootschapsbelasting en dividendbelasting			
Wet minimumbelasting 2024	9,4	65,3	Middelgroot
Fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen	83	10,3	Middelgroot
Aanpassen regeling voor geven vanuit een vennootschap	0	9,5	Middelgroot
Minimumkapitaalregel in de vennootschapsbelasting	0	2	Beperkt
Aanpassing fonds voor gemene rekening en vrijgestelde beleggingsinstelling	24,1	0	Beperkt
Aanpassing fiscale beleggingsinstelling	19,6	0	Beperkt

ICT

- In onderstaande tabel 4 zijn gegeven de gekozen scope (uitvoeringstoetsen Financiën gepubliceerd zijn tussen Prinsjesdag 2022 en Prinsjesdag 2023) zijn er 68 maatregelen die een beslag leggen op het IV-portfolio.
- Deze maatregelen zijn geclusterd naar keten/belastingmiddel.
- De tabel laat alleen de lead keten zien. Vaak levert een maatregel ook follow werk op voor een of meerder ketens.
- In de kolommen 'maakbaarheid systemen' en 'beslag portfolio' is de inschatting uit de uitvoeringstoets opgenomen. Deze oordelen kunnen als volgt zijn:
 - 'maakbaarheid systemen':
 - Groen: een groene vlag geeft aan dat de noodzakelijke aanpassingen in de systemen tijdig kunnen worden verwerkt.
 - Geel: een gele vlag geeft aan dat de aanpassing haalbaar is, maar dat daarbij bepaalde risico's moeten worden geaccepteerd of bijvoorbeeld in eerste instantie bepaalde onvolledigheden zullen optreden.
 - Rood: een rode vlag geeft aan dat niet alle vereiste aanpassingen van de automatisering haalbaar zijn, met als gevolg dat aanzienlijke risico's op fouten optreden bij burgers en bedrijven of bij de Belastingdienst, Douane of Toeslagen.
 - 'beslag portfolio'. Hier wordt een inschatting gegeven welk beslag het voorstel legt op het IV-portfolio van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. Dit wordt aangegeven op vijf niveaus:
 - geen (NB: niet opgenomen in onderstaande tabel);
 - jaaraanpassing;
 - beperkt;
 - middelgroot;
 - groot.

Tabel 4: ICT

voorstel	maakbaar- heid	impact portfolio
Autoheffingen		
Aanpassing forfaits in de BPM	geel	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - I	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 - III	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de bpm 1992 - beëindigen teruggaaf bpm geldtransport	groen	beperkt
Verzamelsjabloon automaatregelen	groen	beperkt
Wijziging van de Wet op de bpm 1992 - verhogen vaste voet bpm	groen	beperkt
Herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm	groen	jaaraanpassing
verzamelsjabloon eindejaarsregeling	groen	jaaraanpassing waar aangegeven
BES		
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel II	groen	middelgroot
Belastingplan BES-eilanden 2024 - deel I	groen	beperkt
Nultarief en vrijstelling voor de algemene bestedingsbelasting op de invoer, levering en installatie van zonnepanelen, zonnecollectoren en windturbines	groen	beperkt
Douane		
Implementatiebesluit richtlijnen accijns	rood	groot

voorstel	maakbaar- heid	impact portfolio
Implementatieregeling richtlijnen accijns	rood	groot
Herstel reguliere navorderingstermijn Douane	rood	middelgroot
CBAM-taken Douane	geel	beperkt
Inkomstenbelasting		
Aanpassen giftenaftrek	geel	beperkt
Aanpassen periodieke giftenaftrek	geel	beperkt
Afkoop lijfrente bij arbeidsongeschiktheid	groen	beperkt
Aanpassing leegwaarde ratio	groen	beperkt
Wijzigingen inkomensafhankelijke combinatiekorting - co-ouderschapsregeling opnemen in de wet	geel	jaaraanpassing
Verfijningen en verduidelijking van box 3	geel	jaaraanpassing
Afschrijvingsbeperking gebouwen in de inkomstenbelasting	geel	jaaraanpassing
Codificatie goedkeuring beleidsbesluit leefvervoer	groen	jaaraanpassing
Uitkeringen en verstrekkingen ontheemden Oekraïne	groen	jaaraanpassing
Wijzigingen inkomensafhankelijke combinatiekorting - formele inschrijvingseis vervangen door een materiële toets	groen	jaaraanpassing
Aanpassing energie-investeringsaftrek, milieu-investeringsaftrek en willekeurige afschrijving milieubedrijfsmiddelen	groen	jaaraanpassing
Verhoudingsgetal voor meenemen verliezen bij geruisloze terugkeer uit bv	groen	jaaraanpassing
Reparaties ongewenste uitkomst invordering conserverende aanslag bij excessief lenen	groen	jaaraanpassing
Aanpassing EW-regeling bij gezamenlijke aankoop eigen woning	groen	jaaraanpassing
Regeling bijstelling doelmatigheidsvrijstelling bankenbelasting en vaststelling forfaits Wet rechtsherstel box 3	groen	jaaraanpassing
Verruiming herinvesteringsreserve bij het staken van een gedeelte van een onderneming ten gevolge van overheidsingrijpen	groen	jaaraanpassing
Reparatie lucratiefbelangregeling	groen	jaaraanpassing
Waarborgen elektronische aanmelding bij RVO van de EIA, MIA en Vamil	groen	jaaraanpassing
Inkomensbeleid & parameteraanpassingen 2024	groen	jaaraanpassing
Inning en betalingsverkeer		
Afschaffen betalingskorting voorlopige aanslag IB	groen	beperkt
Loonheffingen		
Afschaffen doelmatigheidsmarge	groen	beperkt
Aanpassen definitie zonnecelauto's	groen	jaaraanpassing
Verzameloets, bijstellingsregeling directe belastingen	groen	jaaraanpassing
Verruimen vrije ruimte werkkostenregeling	groen	jaaraanpassing
verzamelsjabloon eindejaarsbesluit 2022	groen	jaaraanpassing waar aangegeven
Omzetbelasting		
Implementatie EU Richtlijn PSP (betalingsdienstaanbieders)	rood	groot
Overige middelen		
Wet tijdelijke solidariteitsheffing	rood	middelgroot

voorstel	maakbaar- heid	impact portfolio
Nieuwe tariefschijf voor gas in de energiebelasting	geel	middelgroot
Nieuwe tariefschijf voor elektriciteit in de energiebelasting	geel	middelgroot
Afschaffen verlaagde energiebelastingtarieven voor de glastuinbouwsector	geel	middelgroot
Afschaffen vrijstellingen voor metallurgische en mineralogische procedés	geel	middelgroot
Beperken vrijstelling elektriciteitsopwekking	geel	middelgroot
Aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties	geel	beperkt
Verlenging verlaagd tarief laadpalen in de energiebelasting en verhoging van de accijns op rooktabak en de kansspelbelasting	groen	beperkt
Nadere wetswijzigingen betreffende de nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting - II	groen	beperkt
Afschaffen vrijstelling duaal gebruik en productie van cokes	groen	beperkt
Nvw3: milieumaatregelen (energiebelasting ivm prijsplafond)	groen	jaaraanpassing
Verzameloets bijstellingsregeling, indirecte belastingen	groen	jaaraanpassing
Verhogen kansspelbelasting	groen	jaaraanpassing
Schenk- en erfbelasting		
Aanpassingen bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en doorschuifregeling aanmerkelijk belang (DSRab)	geel	middelgroot
Toeslagen		
Forfaitair bedrag ex-partners	rood	groot
Ontvlechting Belastingdienst, Douane en Toeslagen	rood	middelgroot
Gegevensdeling ex-partners met derden	geel	beperkt
Kinderen ex-partners compenseren via kindregeling	geel	beperkt
Regeling nabestaanden en nabestaanden overleden kinderen	geel	beperkt
Vermogenstoetsuitzonderingen aanvullende regelingen hersteloperatie kinderopvangtoeslag	groen	beperkt
Loslaten koppeling rentepercentage belastingrente voor toeslagen	groen	jaaraanpassing
Vennootschapsbelasting en dividendbelasting		
Wet minimumbelasting 2024	geel	groot
Aanpassen regeling voor geven vanuit een vennootschap	geel	middelgroot
Minimumkapitaalregel in de vennootschapsbelasting	groen	beperkt
Aanpassing fiscale beleggingsinstelling	groen	beperkt
Aanpassing fonds voor gemene rekening en vrijgestelde beleggingsinstelling	groen	beperkt
Versterking aanpak dividendo stripping	groen	jaaraanpassing
Fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen	groen	jaaraanpassing

BIJLAGE 2: toelichting moderniseringsopgave per keten

Belastingmiddelen

Omzetbelasting (OB)	
De systemen voor de omzetbelasting draaien nog op zeer oude technologie en moeten vervangen worden. De helft van de applicaties (10 van de 20) van deze keten kent een technische schuld. De omzetbelasting wordt gemoderniseerd met als doelstelling dat het ICT-systeem van de binnenlandse OB-regeling op zijn vroegst in 2026 gemoderniseerd is. De aanbesteding voor het nieuwe systeem loopt nu. De eerste selectiefase is afgerond en er wordt nu een dialoofase gestart met de drie geselecteerde partijen. Als dit is afgerond, worden andere regelingen in het nieuwe systeem opgenomen (zoals EU Btw-e-commerce en VAT-refund). Ook komt er na de modernisering weer ruimte voor het verwerken van beleidswensen (veelal ook uit Europa) in de systemen. De livegang van het Hoofdspoor van het programma EU Btw e-Commerce is uitgesteld van december 2023 naar juni 2024. De Belastingdienst waarborgt echter de dienstverlening door er zorg voor te dragen dat het Noodspoor onverminderd blijft functioneren. Burgers (eenmanszaken), bedrijven en andere lidstaten zullen ook geen hinder ondervinden van deze vertraging.	
Autoheffingen	
Bij de keten Autoheffingen is het percentage applicaties met een technische schuld sterk afgenomen (van 100% in 2018 naar 21% in 2023). Dit komt omdat voor de keten gemoderniseerde systemen in ontwikkeling zijn voor de MRB (vrachtwagens) en bpm (parallelimport). Ook wordt er hard gewerkt aan de grote trajecten van zoals vrijstelling bpm bestelauto's en voorbereiden betalen naar gebruik. De ruimte voor nieuwe wijzigingen voor de korte termijn is beperkt. O.a. de verdere modernisering MRB en bpm legt een groot beslag op het portfolio. Als er nieuwe beleidswensen zijn, vergt dit goed overleg over inwerkingtredingsdata. Aansluitend aan vernieuwing en wetgeving staan diverse gewenste vernieuwingen gepland (digitalisering, dienstverlening, risicomodellen, etc.), die het voor gebruikers van voertuigen gemakkelijker maken om aan hun belastingverplichtingen te voldoen. Parameterwijzigingen en aanpassingen van werkinstructies zijn zonder herplanning mogelijk.	
Inkomensheffing (IH)	
De komende jaren (t/m 2026) werkt IH aan het moderniseren van het IV landschap (rationalisatie Cool:Gen) en het implementeren van wetgeving die reeds is aangenomen (zoals excessief lenen en het afschaffen van de middelingsregeling). Er worden in deze keten de komende jaren extra medewerkers ingezet om de moderniseringsactiviteiten conform de afgegeven planning te kunnen afronden. De beschikbare Cool:Gen expertise zowel binnen als buiten de Belastingdienst wordt steeds schaarser. Het aanpassen van dit systeem is nodig om wijzigingen in wetgeving voor de IH en jaaraanpassingen te kunnen blijven verwerken. Hiernaast bestaat het risico dat storingen niet goed meer opgelost kunnen worden, met gevolgen voor de belastingontvangstenstroom ten aanzien van de inkomensheffing en gedeeltelijk de vennootschapsbelasting. Gegeven de uitdagingen waar de keten IH voor staat is het noodzakelijk beleidsmaatregelen in deze keten te beperken tot aanpassingen van parameters en toelichtingen. Ook is de vormgeving van Werkelijk Rendement box 3 nog niet volledig rond met het risico dat een grotere IV-inspanning nodig is dan nu voorzien.	
Loonheffingen (LH)	
Binnen de Keten Loonheffingen is er sprake van een relatief hoge technische schuld; deze problematiek is op 28 mei 2019 aan de Tweede Kamer gemeld³²; in het vervolg hierop is het Ketenplan Loonheffingen opgesteld. In de periode tot 1/1/2027 wordt onder meer de modernisering van de twee kernapplicaties uitgevoerd (vernieuwing Heffen Loonbelasting en Premies en vernieuwing Werkgeversadministratie). Ook zijn er door de keten stappen gezet	

³² Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 486.

binnen het project Vernieuwing Privé Gebruik Auto. Er is minder handmatig werk te doen in het bezwaarproces. En is het nu mogelijk om geautomatiseerd gegevens van het meldloket van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZWE) binnen te halen. Dit is nodig voor de vaststelling van de belasting- en premieplicht in het kader van WagwEU (Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie). Met deze geautomatiseerde koppeling kan dit efficiënter plaatsvinden. In de periode tot 2027 blijven kleine beleidswijzigingen mogelijk. Bijvoorbeeld rubriekswijzigingen die voor 1 april bekend zijn, kunnen veelal per 1 januari worden doorgevoerd. In de periode vanaf 2027 ontstaat er meer ruimte om nieuwe wetgeving te implementeren.

Vennootschapsbelasting en dividendbelasting (VpB)

De keten VpB kent weinig eigen applicaties met een technische schuld. Het portfolio is echter wel vol, waardoor nieuwe maatregelen idealiter met parameters worden ingevuld. De keten VpB maakt gebruik van een grote applicatie van de keten Inkomensheffing, die gebaseerd is op het oude technische platform Cool:Gen. De keten VpB staat de komende jaren voor een grote moderniseringsopgave om onafhankelijk te worden van deze verouderde applicatie en deze functionaliteit zelf in een nieuwe applicatie te realiseren. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan veel wijzigingen in wet- en regelgeving in internationaal verband, die invloed zullen hebben op de keten, zoals EU-richtlijnvoorstel Pijler 2.

Overige middelen (OVM)

Van de 12 applicaties uit het applicatielandschap van Overige Middelen resteren er nog 4 met een technische schuld, namelijk kansspelbelasting, teruggaaf milieubelastingen, aangifte milieubelastingen en de oude applicatie bankenbelasting. De modernisering van de bankenbelasting is dit jaar afgerond. Deze belastingmiddelen worden stapsgewijs aangesloten op een nieuw generiek platform. Het tijdsplan loopt naar verwachting tot eind 2026. Beleidsvoornemens kunnen verwerkt worden, maar stapeling van wensen is een aandachtspunt. Bij de keten liggen op dit moment veel vragen in het kader van de afbouwstrategie energieprijzen. Die leggen potentieel een fors beslag op de beschikbare capaciteit, zeker als het de introductie van een nieuw middel betreft.

Schenk- en Erfbelasting (S&E)

De keten Schenk- en Erf is technisch beter in staat om nieuwe voorstellen voor aanpassingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving te verwerken: meer beleidswijzigingen kunnen als parameter worden ingevoerd. Dit komt onder andere doordat de moderniseringswerkzaamheden zoals Klantoptimalisatie schenk- en erfbelasting (KOS) van de keten conform herijking zijn opgeleverd. Verder is doorontwikkeling nodig om meer wendbaar te zijn ten behoeve van de digitale interactie met burgers en bedrijven en ter ondersteuning van onze medewerkers, en heeft de keten de komende jaren capaciteit nodig om achterstallig en noodzakelijk onderhoud & beheer uit te voeren. Mochten er nieuwe beleidswensen zijn, dan ligt er een prioriteringsvraagstuk.

FIOD

De IT-systemen die de dienstverlening van de FIOD ondersteunen zijn modern en geschikt om te kunnen omgaan met nieuw beleid. Voor de FIOD is het essentieel om te blijven moderniseren, om wendbaar te blijven en haar opsporingstaken goed uit te kunnen blijven voeren.

Generieke voorzieningen

Inning en Betalingsverkeer (I&B)

Het portfolio staat de komende jaren geheel in het teken van de vervanging van de systemen voor de invordering. Ook na 2026 ligt er in deze keten nog een moderniseringsopgave. Nieuwe wensen implementeren kan betekenen dat deze dan zowel in de oude als nieuwe omgeving geprogrammeerd worden. De afgelopen periode is gewerkt aan het betaalgemak: via klantportalen kan men actuele financiële en statusinformatie over vorderingen inzien en kan er steeds vaker betaald worden via iDeal. De komende jaren wordt dit uitgebreid. Ook hebben we binnen deze keten met de lopende vernieuwingen in de applicaties de uitbetaling compensatieregeling Toeslagen kunnen realiseren.

Voor veel maatregelen die primair bij middelketens liggen geldt dat ook I&B werkzaamheden moet verrichten. Dit geldt voornamelijk wanneer deze raken aan de wijze van Innen en Betalen, bijvoorbeeld wanneer dit een nieuw middel betreft.

Gegevens, inclusief Massale productie

De keten gegevens kent een moderniseringsinspanning en daarnaast moet er ook (met name internationale) wetgeving geïmplementeerd worden binnen deze keten. Dit staat op gespannen voet met elkaar. Er is ruimte nodig om modernisering tijdig te kunnen afronden, onder meer samenhangend met de vervanging van de Data Warehouse Application (DWA). Ook na 2026 ligt er in deze keten nog een moderniseringsopgave.

Generiek Kantoor en Toezicht (GKT) inclusief Bezwaar, Beroep en Klachten

GKT heeft een moderniseringsopgave. Om invulling te geven aan informatie-gestuurd toezicht en in aansluiting op de uitvoerings- en handavingsstrategie in het bijzonder worden er nieuwe ICT-oplossingen voor kantoorprocessen en toezicht ontwikkeld. Deze oplossingen worden gebaseerd op generieke voorzieningen die o.a. functionaliteit bieden voor zaakgericht werken, dossiervorming, regie en klantbeeld. We noemen deze voorzieningen generiek omdat ze inzetbaar zijn in verschillende kantoorprocessen en voor verschillende belastingmiddelen. Daarnaast richten we voor generiek kantoor o.a. zaakgericht werken, need to know e.d. in. Dit is niet alleen voor toezicht- en handavingsactiviteiten, maar ook rechtstreeks van belang voor inning en betalingsverkeer, gegevens/klantbeheer, Interactie/Belastingtelefoon en uitvalbehandeling voor alle middelen.

Tot eind 2025 ligt de prioriteit bij het ontwikkelen van de betreffende generieke voorzieningen en bij de toepassing ervan voor ondersteuning van het bezwaarproces. GKT ontwikkelt generieke voorzieningen die randvoorwaardelijk zijn voor de modernisering van het IV-landschap. Bij knelpunten binnen GKT komt de planning om voor de meeste ketens het overgrote deel van het achterstallig onderhoud in 2026 opgelost te hebben, onder druk.

Bedrijfsvoering (BV)

Het domein Bedrijfsvoering richt zich op de modernisering van de ICT-voorzieningen van de niet-primaire processen van de Belastingdienst en op het verder verbeteren van de administratieve organisatie en interne controle. Een belangrijk speerpunt is het voldoen aan de Archiefwet en de Wet open overheid (Woo). Het afgelopen jaar is onder andere gewerkt aan het project datamanagement SAP: hiermee zijn grote bestanden geschoond, waardoor een stap is gezet om te voldoen aan de archiefwet en de AVG. Het IV-landschap bestaat uit voorzieningen die rijksbreed beschikbaar zijn, zoals het personeelssysteem, en uit oplossingen uit de markt, zoals t.b.v. de financiële systemen. De inschatting is (op basis van het nu actuele beeld), dat voor deze keten geen dilemma's te verwachten zijn bij de implementatie van wetgeving.

Interactie, inclusief Ontvangen & Mededelen

De keten is verantwoordelijk voor de systemen waarmee de interactie met de buitenwereld plaatsvindt. Wetgevingsinitiatieven die wijzigingen inhouden voor de interactie met de burger en verwerkt moeten worden in aanpassingen in de aangifteformulieren vragen om inspanningen van de keten. Per onderwerp gaat het om beperkte aanpassingen. In de totale stapeling kan dat mogelijk tot knelpunten leiden en vertraging van de ambities t.a.v. modernisering. Grote dossiers voor de keten zijn Single Digital gateway (2018-1084-2), eIDAS (2021-1101) en Pijler 2 (2022-R067).

Het aantal applicaties met technische schuld vermindert gestaag (nog 10 resterend t.o.v. 16 vorig jaar). Ook deze applicaties zullen in het kader van de moderniseringsprogramma's de komende jaren verder worden uitgefaseerd. Dit zal op termijn de onderhoudslast van de keten gaan verminderen. Daartoe worden veel IT-projecten uitgevoerd die nodig zijn in het kader van systeemvernieuwing en -vervanging en daarnaast om compliant te blijven aan Europese en Nederlandse wet- en regelgeving. E.e.a. gaat hand in hand met een continue verbetering van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en intermediairs.

Analytics

Bij het domein Analytics is geen sprake van technische schuld. Wel is er sprake van grote systemen die opnieuw aanbesteed moeten worden, omdat contracten aflopen. Dit is een integrale moderniseringsopgave (opvolger Data Warehouse Application -DWA-) in samenwerking met Gegevens en heeft migratie-impact voor alle ketens. De focus ligt in het domein Analytics op

het blijven waarborgen dat voldaan wordt aan bestaand beleid. Een groot deel van het IT-werk is gericht op het verbeteren van de kwaliteit van managementinformatie, de informatiebeveiliging en de privacybescherming. Het domein Analytics blijft continu moderniseren zodat ook nieuwe technieken en technologieën door de Belastingdienst veilig kunnen worden ingezet. Ook is er een overstap gemaakt naar een nieuw platform voor data-analytics, dit verkleint de kans op datalekken. De inschatting is (op basis van het nu actuele beeld), dat geen dilemma's te verwachten zijn bij de implementatie van wetgeving.

Infrastructuur "Rekencentrum" (IV)

De technische infrastructuur van de Belastingdienst wordt aangepast zodat aangesloten kan worden op nieuwe technologieën zoals cloud en nieuwe methoden zoals Agile en DevOps waardoor de kwaliteit, snelheid en wendbaarheid van de applicatieontwikkeling en -onderhoud verbetert.

Douane en Toeslagen

Douane en Toeslagen

Om de aansturing te versterken zijn Douane en Toeslagen ontvlochten van de Belastingdienst en als zelfstandige directoraten-generaal binnen het ministerie van Financiën gepositioneerd. De IV-organisatie van de Belastingdienst levert ICT-systemen en -diensten niet alleen voor het DG Belastingdienst, DG Douane en DG Toeslagen. Om die raakvlakken goed te laten werken, zijn basis- samenwerkingsafspraken gemaakt. Bij de tweede herijking van 2023 zijn geen issues op de raakvlakken geconstateerd. Douane en Toeslagen informeren via de reguliere voortgangsrapportages de Kamer over de status van de moderniseringsopgave